СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 25-го Мая, 1905. Число 21. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, May 25, 1905. No. 21.

Вôдозва.

До всѣхъ головныхъ Урядниковъ и Выдѣловыхъ Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Дня 26 и 27 Юнія б. р. вôдбуде ся рôчна Конвенція Урядниковъ и Выдѣловыхъ Р. Нар. Союза въ McKeesport, Pa. въ церковнôй гали, на котру упрашаемо всѣхъ головныхъ урядниковъ и выдѣловыхъ. Котрый зъ ПП. Урядниковъ або Выдѣловыхъ не мôгъ бы прибути, нехай дасть про се знати до головного предсѣдателя.

Програма:

1) Дня 26-го о годинѣ 8. рано Служба Божа и парастасъ за усопшихъ членôвъ.

2) О год. 10 ôй точно отворене Конвенціи.

3) Прочитане протоколу зъ послѣдноѣ головноѣ Конвенціи.

4) Справоздане предсѣдателя.

5) Справоздане секретаря.

6) Справоздане касієра.

7) Справоздане контрольноѣ комісіи.

8) Внесеня и ухвалы.

9) Замкнене Конвенціи.

До діетъ мають право тôлько всѣ урядники, контрольна комісія и выдѣловй.

За выдѣлъ:

К. Кирчôвъ, предс.

С. Ядловскій, секр.

Ал. Шаршонь, касієръ

НОВИНКИ.

— ПЕРШЕ руске жѣноче вѣче вôдбуде ся въ Недѣлю дня 4-го Юнія въ Ческôй Будовѣ ч. 321, 73a улиця (вхôдна часть) въ Ню-Йорку.

— СТРАЙКИ. Въ Молденъ, Масс. страйкують драйверы, що розвозять угле.

Въ Saginaw, Mich. страйкують малярѣ.

Въ Troy, N. Y. страйкують робôтники занятй при выробѣ ковнѣрцѣвъ. 2000 людей безъ роботы. Имъ на помôчь хотять прийти юнійнй драйверы и такожь застрайкувати.

Въ Мілвокі, Віс. страйкує 200 молдерôвъ, що працювали въ Northwestern Malleable Iron Works. Другихъ 200 молдерôвъ зôстали дальше при роботѣ. Причиною страйку є те, що молдеры жадали 20 процентъ пôдвышки, а компанія не хотѣла на се пристати.

Въ Філаделфіи, Па. въ двохъ фабрикахъ страйкують робôтники занятй при роботѣ сорочокъ.

— ОБЧИСЛЕНЄ Хинцѣвъ въ Спол. Державахъ мало на цѣли вышукати тихъ, що вкрались сюда противзаконно (право не дозваляе Хинцямъ іміґрувати до Сполученыхъ Державъ) и вôдослати ихъ назадъ до краю.

— П. Д. Пирчь донедавна учитель въ Stuartburn, Man., Канада, зôставъ именованый професоромъ въ учительскôй семинаріи въ Виниперу.

— ПОТРЕБА робôтникôвъ на рижовй и цукровй фармы въ стейтахъ Луізіяна и Міссисипі.

— ШВЕДЫ и Италійцѣ ѣдуть на Весты. Русины волять сидѣти на Всходѣ, де и такъ вже богато іміґрантôвъ.

— ФАРМЕРЫ въ нюйорскôмъ стейтѣ скаржать ся на бракъ робôтникôвъ.

— ЗЪ Medicine Halt, Assa, Канада, пишуть намъ, що Русинамъ, якй роблять на колѣѣ не дають ѣсти якъ ся належить. На обѣдъ дôстають по двѣ грѣнки хлѣба, кусень мяса и горнятко гербаты, и за се дорогй грошѣ собѣ рахують. Причина сему така, що Русины не держать ся купы и черезъ се дають себе выкористовувати. Италіянцѣ роблять инакше. Они самй варять собѣ ѣсти по колѣѣ а якъ нѣ, то выбирають одного за кухара и ему платять за его роботу а всю поживу купують разомъ до спôлки. Се таньше ихъ коштує и сли хотять то ѣдять лѣпше. Варта щобы и Русины такъ спробували.

— 600 еміґрантôвъ, якй прибули 15-го сего мѣсяця на нѣмецкôмъ корабли Wittekind до Ґалвестонъ въ Тексасъ зôстали розхоплени въ однôй хвили черезъ рôжныхъ агентôвъ, що позабирали ихъ до роботы на фармахъ, рижовыхъ и цукровыхъ плянтаціяхъ, до майнôвъ, на фармы овочевй, мелоновй, на колѣѣ и до выпасу худобы.

— ОДНА мадярска дѣвчина питала еміґраційныхъ урядникôвъ въ Baltimore, Md. якъ пôслати шифкарту своему нареченому якій теперь служить при вôйску, щобы вôнъ приѣхавъ тутъ не оженивъ ся зъ другою. Урядники вôдказали, що не годнй помочи еѣ въ сѣй справѣ.

— СТАЛЕВЙ возы (вагоны) мають бути уживанй на американьскихъ желѣзницяхъ для перевожена почты и пакункôвъ. Возы тй булує Standard Steel Co. зъ Питсбурга, Па. Они были показуванй пôдчасъ межнародного зъѣзду колѣевого въ Вашинґтонѣ, и тй, що бачили ихъ выражають ся о нихъ дуже добре.

— ПОТРЕБА робôтникôвъ до каменоломôвъ недалеко Пуебло, Колорадо, и до фабрикъ бавовняныхъ въ Мисисипі, пôвнôчнôй и полудневôй Каролайнѣ. Въ тыхъ двохъ послѣдныхъ стейтахъ въ лѣтѣ буває дуже горячо.

— ПОСЛѢДНЫМИ роками Нѣмеччина побудовала стôлько фабрикъ, що продукує 2 разы тôлько якъ въ 1890 роцѣ.

— ОКОЛО 100 родинъ Украинцѣвъ въ большôй часта протестантôвъ живе въ околици Max, N. D. Доносять намъ, що многй зъ нихъ дивлять ся криво на всяку другу книжку кромѣ Письма Святого.

— ПРАВОСЛАВНЫЙ епископъ Тихонъ зôставъ именованый архіепископомъ.

— ПЕРЕСТЕРѢГАЮ кождого хто позичивъ грошѣ на Джерзисітску церковь, щобы тй грошѣ завчасу вôдобравъ, абы опôсля не було за пôзно.

Парохіянинъ.

— РОБОТА въ Йорквилъ, О. вже 2 мѣсяцѣ иде лихо. Робать лишь 3 до 4 дни на два тыждні.

Ив. Станько.

— ЦАРЬ стративъ довѣре до своеи прибôчноѣ сторожи зложеноѣ зъ козакôвъ, и постановивъ спровадити зъ Корсики 120 Корсиканцѣвъ, котрй будуть беречи царя и его родину.

— ВЪ Newburg, N. Y. померла въ державнôмъ шпитали дня 14-го Мая Генріета Рабінсонъ, засуджена 1854 року на досмертну вязницю, за замордоване одноѣ родины въ Трой, Н. Й. Померла высидѣла отже въ вязницѣ кругло 50 лѣтъ, и померла въ 89 роцѣ житя. Имя Генріета Рабінсонъ було прибране, правдиве еѣ имя було незвѣсне, бо зъ тымъ укрывала ся, що разъ случайно выявила, що походить зъ близькоѣ родины анґлійского короля.

— СПРАВДѢ нема бôльше убійчоѣ паньскоѣ выгадки, якъ суть самоходы. Въ мѣстѣ Ню-Йорку, вôдъ першого сѣчня 1905 року, пôдъ колесами самохода згинуло 62 людей а 793 зôстало раненыхъ и покалѣченыхъ. Зъ помѣжъ нихъ 70 особъ зôстало калѣками на цѣле жите. Мимо такъ страшныхъ результатôвъ уживаня самохода, власти поліційнй дивлять ся на се черезъ пальцѣ, а тыхъ що переступають поліційнй законы, и ѣздять за скоро, карають $5. Паны бавлять ся, бо робôтника не стати на самохода, а ты бѣдный робôтнику пильнуй ся, щобысь не попавсь, де не треба.

— ИВАНЪ Джансонъ вôзникъ зъ Йонкерсъ, Н. Й. выйшовъ передъ рокомъ зъ вязницѣ, де сидѣвъ три роки за попоненне великоѣ крадѣжи. Джансонъ мавъ жѣнку и двоє дѣтей. Коли выйшовъ зъ вязницѣ, заховувавъ ся досить чесно, весь свôй заробокъ дававъ жѣнцѣ, думаючи, що она забуде о тôмъ що вôнъ сидѣвъ въ вязници, и знова буде зъ нимъ жити. И коли по роцѣ такого житя хотѣвъ поговорити зъ жѣнкою, она досить холодно зъ нимъ обôйшла ся. Те взявъ собѣ Джансонъ такъ до серця, що недовго надумуючи ся вхопивъ револьверъ и застрѣливъ жѣнку на мѣсци. По споненю убійства, вôддавъ ся добровôльно властямъ въ руки. Вôдъ одного злочину до другого лишь одень ступень.

— НЕДАЛЕКО Джерси Сити, Н. Дж. пôдъ лѣсомъ Ґлендейлъ, розложила ся зъ шатрами ватага циганôвъ. Двохъ Италійцѣвъ пôдôйшло пôдъ таборъ и хотѣло украсти кôлька курятъ циганьскихъ. Спостерѣгъ се начальникъ ватаги, надбѣгли цигани и зачалась бійка, бо и Италійцямъ прийшли въ помôчь товаришѣ. Конець борбѣ положила поліція, котра арештувала обохъ Италійцѣвъ, що хотѣли красти курята.

— НЮ-ЙОРСКА поліція арештувала двохъ молодыхъ людей, пôдозрѣваючи ихъ о рабунокъ банку въ Ґілбертсвиль, Н. Й. Въ помешканю тыхъ людей знайшла поліція рôжнй вытрихи, ключѣ, знаряды до вломлюваня ся, два ґумовй мѣшочки наповненй выбуховымъ матеріяломъ, нітроґліцериною, кромѣ того револьверъ и патроны. Рабунокъ банку въ Ґілбертсвиль выконаный бувъ дуже удачно и справно. Рабунку допустило ся трохъ людей. Одень зъ револьверомъ стоявъ въ дверяхъ, а двохъ при помочи нітроґліцерины розсадили касу, забрали зъ вôдтамъ 2000 долярôвъ, а вôдтакъ на вôзку утекли. Єще передъ тымъ попертанали телеграфічнй дроты, щобы погоня за ними була неможливою. Поліція є того переконаня, що арештованй въ Ню-Йорку людцѣ допустили ся того рабунку.

— КИТАЙСКЕ правительство выслало до Вашинґтону свого вôдпоручника, щобы вôнъ домагавъ ся вôдъ правительства Злученыхъ Державъ, знесеня закона, который забороняе Китайцямъ приступъ до Америки. Однакъ се є неможливе такъ довго, доки конґресъ не ухвалить знесеня сеи заборонъ. Якъ доносять, тою справою, именно тымъ закономъ, забороняючимъ еміґрацію Китайцѣвъ до Злученыхъ Державъ, занимав ся кабінетъ на своимъ послѣднôмъ засѣданю. Законъ сей є въ оборонѣ робôтникôвъ бѣлыхъ, котрымъ бы зробили косокой Китайцѣ велику конкуренцію. Американьски капіталісты вже вôдъ давна суть за знесенемъ того закона, бо тогдѣ бы мали послушного и дешевого робôтника.

Потреба

бучера 18—20 лѣтного, котрый знає писати, добре рахувати и потроха по анґлицки говорити. Стале мѣсце. Адресувати: К. Кирчôвъ, 140 Essex str., Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЯЮ

членів Братства св. Іоана Крестителя в McKeesport, Pa., щоби не важили собі легко згаданого в двох послідних числах „Свободы“ дня 30. мая с. р. але кождий най почуває ся до свого обовязку і нехай причинить ся до возвеличеня сего великого і памятного дня. На 9 год. щоби всі чесні братя вже були в гали церковній, з відзнаками брацкими і Союзовими. Слибъ знайшли ся які одиниці, котрі би не услухали нашого зазиву і не явили ся на означений день, поступить ся з ними після § 27. брацких статутів.

І. Ялечко, секр. братства.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ бр. Усп. Пр. Б. въ Powhatan, W. Va. 49 вôддѣлъ „Союза“, щобы зôйшли ся на мітинґъ 4-го Юнія о 11-ôй рано, урядники пôдъ карою $1.00, члены пôдъ карою 50 цнт. На мітинґу має кождый выровнати свôй довгъ. Будемо такожь выбирати предсѣдателя и секретаря.

Йос. Дѣдицкій, секр.

ПОВѢДОМЛЕНЄ

1) Отсимъ повѣдомляю всѣхъ членôвъ братства Св. Отца Николая въ Pittsburg, Pa., що кождый членъ має ся явити на мітинґъ дня 11. юнія 1905, понеже є дуже важна справа, яку має ся на тôмъ мітинґу полагодити. Тй члены, котрй платять бôльше якъ $1.50 за тикетъ необовязанй прийти, хиба що самй схотять.

2) Повѣдомляю тыхъ членôвъ Бр. св. О. Николая, котрй еще не мають грамотъ зъ „Р. Н. Союза“, щобы сейчасъ прислали свою Декларацію на адресъ: Rev. N. Stefanovich, 619 Carson Str., SS. Pittsburg, Pa.

3) Кождый членъ Бр. св. О. Н. повиненъ точно платити своє мѣсячне, бо котрый членъ незаплатить, за три мѣсяцѣ, той буде зъ Братства вымазаный и зъ Р. Н. Союза, а не такъ якъ до того часу, що кôлькохъ членôвъ по пятôмъ мѣсяцю приносили мѣсячне. Прошу на тоє уважати, бо не можна мѣсячне по пятьохъ мѣсяцяхъ принимати.

Н. Войтовичь, предс.

ЧИТАЙТЕ, БО ВАЖНЕ!

Братство Успенія Пресв. Богородицѣ въ Алеґени, Па. вôддѣлъ 56 Р. Н. Союза повѣдомляе всѣхъ своихъ членôвъ, що пôврôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 11-ого Юнія. Кождый членъ має явити ся въ гали точно о годинѣ 1-ôй по полудни пôдъ карою 50 цнт., а вôдтакъ буде ся здавати рахунки розходу и приходу зъ минулого пôвъ року, буде ся радити о дуже важныхъ справахъ, якй кождого члена будуть интересовати. Такожь буде ся приймувати новыхъ членôвъ за половину вступного, тожь братя прийдѣть а мы васъ радо приймемо. Не зволѣкайте, бо часъ вже перестати по чужихъ порогахъ волочитись а пора намъ злучитись въ правдиву руску организацію т. є. „Союзъ“, бо нема силы надъ злуку й єдность.

Урядъ братскій.

РУСКІЙ РОБІТНИЧИЙ КЛЮБ

запрашає на мітинґ на день 27. мая 1905 в суботу о годині 8-ій в вечер. Мітинґ відбудеть ся в Liberty Hall, 257—259 Houston Str., N. Y., Top floor door 8. Руско-робітничий Клюб запрашає на той мітинґ всіх членів і всіх Русинів нюйорских, щоби взяли участь в тій нараді.

П. Левицкий, предс.

Гр. Климкович, секр.

Г. Гайерманс.

Два боги.

Ні, сему хиба ніхто не заперечить, що він був поганий. Можливе, а навіть правдоподібне, що здалека видавав ся красним, для жінок небезпечним духом, героєм, володітелем їх сердець. Але в Амстердамі говорено публично, що він страшенно поганий, а при тім може і найчорнійший примірник свого роду. Масса був мурином, великим, коститим мурином, з чорним чолом, з розплесканим носом, мав надто видуті, червоні губи, як „біфстейк", свіжо укроєний через різника. Чорний Масса і білий Джан відбували артистичну подорож по Англії, Німеччині і Бельгії, а тепер виступали в амстердамских поменших театриках, яко пара музикальних блазнів. Особливше поводжене мав Масса. Міг показувати найорігінальнійші міни. І сьміяла ся публика без кінця, коли Масса бренькотів на мандоліні і нагло поликав паляче ся цигаро, яке по хвилі з'являло ся знова з клубами диму в его устах. Що при тім Масса не парив собі язика, того не міг поняти жаден смертельник. Правдиве чудо! Поводжене не аби яке -- на дошках буди.

Але лише на дошках. Инакше було днями в каварнях. Не міг зробити кроку, щоб за ним не оглядали ся. Одного разу навіть поліция мусїла вмішати ся. Шкандал з бандою уличників. Бувби карк скрутив молокососови, колиб не згамував ся в хвили. А потім знова дорослі. Жінки сьміяли ся єму просто в очи, мущини оглядали ся за ним. В неділю перед народженем Христа мав немилу пригоду в кавряни „артистичній", де хиба ще найменше міг сподївати ся того. Як то їм видавалось забавним, потягнути білим пальцем по его чорнім обличю і питати опісля з здивованем: „Чи не пускає ся фарба?" — Він бачив в сім підлість, нечемність, збиточність. І розлючений зробив кінець забаві.

В перший день Різдва гнів его взріс ще більше.

Молив ся в костелі. Джан не робив сего. По представленю випив спокійно склянку пива, як робив се звичайно і пішов на прохід, а з досьвідком попримував до костела, звідки голос хору так чудово розходив ся, що сльози самі тиснулись до очий. Сів собі в куті, похилив набожно костисту голову, сплів чорні руки і шепотячи молитву, рушав повільно устами.

Аж нараз перервано его побожний настрій. Двох білих хлопців і дівчинка — трое дітей побіч него: правдоподібно не здавали собі з того справи, де знаходять ся — бож инакше не зробили би сего — оглядали ся на Массу і усьміхали ся. А дівчинка витріщила очи, здивована, що мурин клячить в костелі, з такою комічною тварею, чорний, якби що йно з комина виліз. Не до знесеня були оба хлопці, пара не рівних ростом малпенят. І коли Масса молив ся, сьміяли ся з его кучерявої чуприни, червоних уст, з его великих чорних ух і білих зубів. До лиха, що за мурин! — А який ніс; певно дитиною мусів упасти на ніс. Ні, то мама зробила ему, як був ще малим. В Африці роблять так всі мами з малими муринами — га-га-га — тихше, ти — уважай!

При виході і у дорослих можна було зауважати сліди здивованя. Женщини цілком не женували ся. Узнавали се красним, що мурин біг до костела з молитвенником в руці і сповняв свій обовязок. Як сьвіт поступає наперед; давнійше годі було думати о чімсь подібнім; але тепер: гарно справді, дуже гарно.

О 5-ій год. рано — а була ще цілком ніч — Масса вернув до дому, до свого помешканя на 4. поверсї при „Marmoe Street". Тихо повіваючий промінь сьвічки осьвітлював грізне лице мурина, котрого суставні кости мали синьо-голубий полиск.

Джан, котрий вечером грав в карти з приятелями, лежав вже в своїм ліжку, підтягнувши ковдру аж під ніс і розложив на ній цілу свою ґардеробу, аби було теплійше.

„Добрий вечер", боркнув Масса специяльною англїйщиною кочуючих артистів.

„Добрий вечер", відповів Джан розбуджений з першого дрімана, що якрас мало перейти в сон.

Масса поставив сьвічник, зняв свій ковнірець „Prince of Wales", (бо був мурином дбаючим о свою тоалету) скинув через голову свою сорочку і т. д. і т. д. аж вкінци знайшов ся під вогко-зимним коцом, на ліжку, в сидячій поставі. — Незвичайна та постава, о так незвичайно пізній порі, не говорячи вже о незвичайнім виразі лиця, витягнених в рило варґах і глубокій борозді около плоского носа — викликала в сусіднім ліжку шум і по хвили з'явив ся подовгастий ніс Джана.

„Не згасиш сьвічку, Масса? !"

„Так", сказав мурин, однак ані не порушив ся. Чорна, кучерява его голова рисовала ся на вибіленій вапном стіні ліжка, чорні его руки обвисли безсильно на коцї.

„Бракує тобі що?" питав Джан, здивований тим надзвичайним захованем.

„Ні", забурмотів Масса, витріщуючи перед себе очи, нічо не бракує мені — нічо..."

„То згаси сьвічку, я змучений..."

Уста мурина в виді червоної трубки порушились до полуміни сьвічки, цофнули ся знова, стали ся плоскими, і тупим зором вдивляв ся в сьвітло.

Джан вертів ся з нетерпеливости під ковдрою.

„Ну", сказав зі злостію.

А мурин, не рухаючись з вибалушеними очима до поломіни свічки, не моргаючи бровами, почав гнївно говорити:

„Я був в костелі..."

„Знаю".

„.... І тепер морочить мою голову... надзвичайна думка.... непонятна..."

„Щож такого?" позіваючи запитав Джан.

Задуманий мурин нахилив ся близше до сьвічки — білі волоси сріблисто полискували серед чорної, кучерявої чуприни, — і поволи, уриваючи за кождим словом, запитав майже мелянхолійшим голосом:

„.... Джан, як ти представляєш собі, як виглядає Бог?"

Голова білого блазна виринула з перестрахом з під ковдри.

„Чуєш, спи тепер! То ліпше!..."

Однак мурин говорив далі:

„Чи мігби ти представити собі, Джан, що Бог" — і вагаючись в заклопотаню, яке малювало ся в его голосі — „ну, ти певно висьмієш мене, — знаю вже — чи мігби ти представити собі, що Бог є подібний виглядом до мене?..."

Масса цілком слушно предчував — Джан заревів сьміхом, так злісним, що мусїм усїсти, кашляючи. Довго се тягло ся, заким прийшов до себе і сказав зі сьміхом:

„Що за знаменитий дотеп! — мусиш пописати ся ним нинї вечером на дошках! З певностию викличеш сьміх на цілій сали!"

„.... Так, ти сьмієш ся — знав я се наперед, — але питаю ся тебе еще раз, як після твого понятя виглядає Бог?"

„Ах, не плети, сьміяв ся Джан", то прецінь така річ натуральна — а він ту так фільозофує над тим!"

„Видів-ем, що всегда малюють Всевишного Бога, як старого пана, з довгою, білою бородою, прецінь се таке ясне, як клюски з молоком!"

„...Отже, як білого?" — питав дальше Масса, зі звислою спідною варгою і непорушеними очима.

„Чи ти волївби, аби...?" і знова заревів сьміхом Джан.

„Сьмій ся тільки", сказав мурин витріщуючи очи на поломінь сьвічки, „але так само, як твій Бог не може бути чорним, так і я не представляю собі Єго білим. І того ніхто з нас не зробить!..."

„То навить не подурному розважено", заговорив Джан, здивований льогікою свого приятеля, „наколи я не можу з'образити собі Єго яко чорного, то ви представляєте собі Єго чорним, га-га-га! То ти не можеш думати, що він білий. Я ще ніколи над тим не застановляв ся..."

Мурин кивнув потакуючо головою і довгу хвилю сиділи в мовчаню, задумані, чоловік білий і чорний — кождий на своїм ліжку,— кождий з чорною тінею свого тіла, рисуючою ся на стінї ліжка.

„Алеж чоловіче, хтож міг-би се тобі пояснити?" сказав Джан, на пів дрімаючи, на пів здивований важним відкритем Масси. „Перед смертию не знає ся нічого..."

„Ні, нічого....", повторив мурин.

„А за богато фільозофувати, то таки не здорово, можна ошаліти з того", потїшав его Джан.

„То правда", притакував мурин, але суть загадки, загадки, загадки..."

„Так, так, лише не ломи собі голови над тим хлопе і згаси сьвічку."

„Так", сказав мурин і знова в напрямі полуміни сьвічки протягли ся в рило уста тої бридкої синьочорної твари.

„Джане — коли-би ти побачив Бога в постати мурина, чи мігбись вірити в него?"

„Ні", відказав рішучо Джан, натягаючи на голову ковдру.

„Отже", фільозофував Масса, зі смутком вимавляючи значучо кожде слово, „отже, Джан — затим собі і ти, що я не можу вірити в білого Бога. — І коли би я мав дістати ся за це на цілий рік до вязниці, то не зробивбим того, бо тоді мусів-бим приняти за дійсну правду те, що є більше Богів..."

Запримітивши, що Джан хропить, Масса замовк і сплів руки на вистаючих з під коца колїнах, так сидів в задумі, схиливши худу, чорну голову, витріщуючи блудні галки очні на полумінь, доки не згасла сьвічка і полово-сірний ранок заяснів через вікно піддаша.

Пер. Т. Федоренко.

Збирайте жертвы
на Рускій Нар. Фондъ въ Америцѣ.

ДОПИСИ.

З Філаделфії, Па.

Як вже було подано в 17-ім ч. „Свободи", що молоді Русини народовці засновали читальню „Просьвіти" в Филаделфиї, Па., і пару тиждньів по заснованю на дохід єї устроїли вечерок, котрий помимо аґітациї тутешного душпастеря, О. І. Грабара і его „дзяка" удав ся дуже добре. Прихід з сего вечерка призначений на книжки просьвітні і другі річи по трібні до читальні.

Щоб Впов. читачів „Свободи" познакомити, як декотрі сьвященики дбають о добро і просьвіту руського народу, подаю слідуючий факт:

При заснованю читальні вибрано комітет, попросити о. Грабара, щоб на проповіди в церкві виголосив, що читальня „Просьвіти" заснована і яко чоловік маючий більший вплив, заохотив людей, щоби вписувались в члени єї. Так ся і стало. О. Грабар на проповіди не то заохочував людий до вписуваня ся в члени, але ще й засновательів читальні похвалив яко людей поступових.

А чи думаєте Впов. читачі, що о. Грабар довго се діло похваляв. Деж там! В тиждень пізнійше, не сподїваючись нїчого злого, члени читальні мали замір еще попросити о. Грабара, щоб постарав ся, аби могли сходитись до галї церковної до часу, нім винаймуть свою власну. Аж тут на проповіди в церкві якби грім з ясного неба вдарив, так посипались з уст сьвященика отсї слова на читальників: Атеісти, безбожники, радикали, варіяти; не вступайте до читальні бо єї проводирі в Бога не вірить, до церкви не ходять і не сповідають ся, проте сторонїть від них і їх читальнї.

В сей час по богослуженю той сам комітет читальнї пішов до о. Грабара, запитатись, що се має значити. Помимо того, що згаданий сьвященик змішав ся дуже, але постарав ся нам витлумачити, що він не говорив на всїх лише на п. С. Мусяву, що в Бога не вірить, за те, що перед ним не сповідав ся, а котрий після его (о. Гр.) гадки має бути проводиром читальнї. Отченьку! а вижпевні, що п. С. М. не був у сповіди, если перед вами не сповідав ся? А хоч-би й і не сповідав ся, чи за те має ціла читальня терпіти? Знайте отченьку, що ми до читальні приймаємо всїх поступових Русинів, без взгляду на се, чи они сповідають ся перед вами, чи перед ким иншим, або й цілком нї. А що п. С. М. помимо его обставин есть більше поступовим як ви отче, сего певно жаден здорово-мислячий чловік не заперечить. Запевняю вас також, що п. С. М. не то проводиром, але й в жадним уряді читальнї не есть, (бо не хотів приняти).

А чиж председатель вашої парохії п. С. Бурдяк, котрий есть одним з чинних членів читальні, також атеїстом і варіятом?

Нї, і еще раз нї! П. С. Бурдяк видить ціль всеж ліпше, як ви отче; ані жаден з членів читальні варятом не е, а противно ними суть тоті, котрі против читальні виступають.

Як знаете сами отче, читальня заснована без вашої помочи, тож знайте, що без вашої помочи буде істнувати, а що скажуть тоті люде, котрі чули і здорово розуміли ваші дві противні собі проповиди, се легко відгадати.

Як видко з вашого поступку, то ви пане превелебний сами собою не радите, але мабуть „бос", се ваш „дзяк", бо зараз по першій проповиди сказав до комітету читальнї ось так: „Га якісце мудре, та чомсте мне предтим не поведзелі, лем князьова".

Забуваете що такими проповідями не тілько, що не помагаете, але ще помагаете розвойови нашої читальні.

Висше згаданий поступок тутешного гр. к. сьвященика, лишаю для осуду Впов. читачам „Свободи" а вам Филаделфійским Русинам запомороченим наукою о. Грабара пригадую отсї слова нашого славного руского писателя Івана Франка:

Не звикай утертими стежками
Йти за другим сліпо в дим,
Бо як станутъ пастухи вовками
Треба вівцям пасти ся самим.

Филаделфія, 17-го мая. 1905.
Михайло Поляк.

З С. Франсиско, Кал.
Москалї а Русини-Українцї.

У нас над Тихим Океаном в Каліфорнії живе велике число „настоящих руских" т. е. Росиян, а мало, навіть дуже мало Русинів-Українців. Росияни мають тут свою російсько-православну церков і щось чотирох чи пятьох попів та епископа. — Коли розважимо се, то кождий з нас подумав би собі: „Якіж то мусять бути морально, чесні та образовані ті „настоящо рускії з Сен Франсиско, коли они мають так богато своїх учителів і то еще „духовних учителів", що мають право над тілом і душею чоловіка, та розслідивши правду, кождий з нас мусїв гірко розчаровать ся.

Батюшки, місто давати духовну поживу своїм вірноподданим та взявши під розвагу житеві обставини Росиян в сїм краю, обучувати та організувати їх на спосіб тутейших робітників, збувають днї на молитвах за таких людий як: „великий князь Сергій", щоби Господь Бог приймив его невинную душу во царствіє своє, та щоб охоронив батюшку царя Миколу II перед подібною смертию і допоміг ему звоювати Японця та придушити розрухи внутр своєї імперії. Решту вільного часу, як кажуть злі язики, посьвячують пиятиці. Кажуть, примiром, що уряд на просьбу сусїдів замкнув вхід до „право-

„славної церкви" з бічної улички, яким звичайно заходили батюшки, повертаючи домів пізно в ночи. Се надоїло сусідам, бо по денній праці кождий з них бажав відпочити, а що підохочені батюшки своїми сьпівами непокоїли їх, про те постарались, щоб замкнено їм той вхід і нині можуть входити лише з Powell Str.

Тутешні „настоящіе русскіе" люди цілими днями і ночами пересиджують по сальонах. Крім сего не маючи поняття про робітничі організації та не приписуючи ваги солідарности робітників, служать за страйколомів (scab-ів) тутешним капіталістам.

В портах Сен Франсиско і Окленд застрайкували робітники, що працюють при ладованю і виладовуваню кораблів, домагаючись більшої плати.

Пани-компаністи, хотячи зломити страйк, оголосили по своїх „Employment Offices", що платять простим робітникам по 50 цнт. за годину. Переходячи вчера попри ті офіси з одним нашим Русином здибаємо знакомого Москаля, а сей каже до нас: „Слухайте, ходімо робити на страйк, там платять по $5 за 10 годин. Там вже роблять трьох наших „русскихъ". Я хотів пояснити єму, що се значить: „іти робити на страйк" та мій товариш, наш навіть неграмотний Русин з Галичини (3 дни, як приїхав з гавайских островів), випередив мене.

„Аби, каже він, і $10 платив мені, то я не пішовби там, де штрайкують, а не то за $5 псувати другим робітникам, таким самим як я, роботу. Вони вже не дурно штрайкують, не бій си, вони знають що їм належить си. Я кажу, шо якби то всї люди тримали си разом так, як оттут ті юніонисти, то всїм нам лїпше було би, а хто знає, може би і ми не були потребували тікати з нашої Галичини та їхати за контрактом аж на Гаваї, де також обходили си з нами, як з худобов. Ой так то, так"...

Мому товаришеви аж сльози виступили на очах, коли він говорив сї слова і з лиця єго не малий жаль можна було вичитати.

Менї і дивно було трохи, що я почув такі слова від нашого, кажу ще раз навіть „неграмотного чоловіка" та „русскій" то таки добре засоромив ся; бож він все таки уважає себе за „щось" більше від простого „хахла".

Сих пару слів написав я не з ненависти до Росиян, анї навіть до їх батюшків, а лише на те, щоб они застановились над своїми ділами та місто приносити таку нечесть для себе і своєї народности, з'ужиткували свій час для добра загалу. Головна вина тут таки тих „духовних учителів", бо коли би они учили своїх „парохіян" та розказали, що се значить страйк, так певно ніхто з їх не бувби „scab-ом", але то біда, що они ще й самі намовляють до сього...

М. Федьків.

Зъ Lethbridge, Alta, Can.

Хочу вамъ донести, якъ выгаздували тутешнї Русины, а є нихъ спора купка. Минувшого року приїхавъ тутъ незалежный попъ зьорганізувавъ громаду и побудовавъ церковь 44 стопы довгу а 24 широку. Тота церковь стояла 896 доляровъ, зъ якихъ 451 доляровъ було заплачено а 445 було довгу. И ось той священикъ выѣхавъ на 2 мѣсяцѣ до Манітобы, а тимъ часомъ деякі стали намовляти людей, абы писати до православного священика о. Скибиньского, що є коло Едмонтону. Казали, що якъ вôнъ сюда приѣде, то усѣ маєтки до церкви покупить и церкву выплатить. Люде послухали и написали по Скибиньского и вôнъ приѣхавъ до насъ 18 Лютого. Побувъ тутъ 3 дни и намовивъ комитетôвъ, абы переписали церкву на російскій Синодъ, що они и зробили. Опôсля казавъ собѣ заплатити за дорогу 81 доляровъ. Було у касіера церковныхъ грошей 28 доляровъ и сей давъ ему тї грошѣ, але батюшка ще не хотѣвъ ити. Тогдѣ касіеръ доложивъ ему своихъ 10 доляровъ, а коли и того було ему мало, то одень чоловѣкъ доложивъ ще своихъ 18 доляровъ и давъ тому попови. Коли вôнъ вôдъѣхавъ, люде не схотѣли на церковь платити, бо вже була пôдъ Синодъ записана, и такъ церковь продали за довгъ, за тихъ 445 доляровъ на лїцитації. А имена тихъ, що такъ выгаздували, що пропала наша праця суть: Андр. Цибулякъ, Константинъ Нимерскій, Дмитро Бурмей, ну, и о. Скибицкій. Братя Русины, чи вы вже нѣколи не навчите ся розуму, чи все будете давати себе за нôсъ водити, будете марнувати свою тяжку працю?

Георгій Стефанюкъ.

Зъ Chitwood, O.

У насъ мѣжъ горами не можь заниматись управою рôлѣ, а худоба дуже дешева. За товстї быки платять по 2 центы за фунтъ, за коровы пôвтора цента за фунтъ. Минула зима була дуже гарна, погôдлива и тепла. Ранна садовина: яблонѣ, сливы и грушѣ зацвили завчасу уже въ Мартѣ, але прийшовъ на 3 дни холодный дощь и зôпсувавъ цвѣтъ. А пôзнї яблока будуть гарнї. Теперь у насъ дощу дуже мало.

Тит Куртичановъ.

Зъ Pio Кляро, Бразилія.

У насъ въ Р. Кляро не великї змѣны. Кольонію перетинає теперь желѣзничій шляхъ, комунікація трохи лучша; дорôгъ однакъ возовыхъ въ кольонїи, якъ не було такъ нема. Рядъ паранїйскій вôдъ 2 лѣтъ обѣцює, але годѣ дождатись.

Заложилисьмо склепъ рускій брацкій, иде яко тако; часы однакъ лихї, проте и годѣ єму розвинутись, якъ треба.

Братство закупило також малу бібліотеку, въ котрôй находять ся книжки досить добôрнї; надѣюсь зъ того въ часѣ хôсна.

Носимось зъ гадкою закупити також брацкими грôшми друкарню, але до того мабуть ще далеко; деякі кроки пороблені.

Товариство „Просьвіта" въ Куритибѣ має також намѣрене закупити друкарню и выдавати руску часопись — складки Паранцѣвъ идуть пиняво. Чому? годѣ на певно сказати... здаєсь менѣ, що причиною того недовѣрчивôсть, бо охоты впрочѣмъ нѣкому не бракъ.

Н. Р.

Надôслане.

Зъ Lethbridge, Канада.

ВÔДПОВѢДЬ

господинови Д. Ж. зъ москвофільского табору на его брехуньскій листъ.

Чому вы не робили рахунку тутъ въ очи, але ажь тодѣ коли зôйшлись те ся зъ фарисеями, то починаєте строго вôдноситись а тутъ булисьте гладкій якъ Лисъ Микита. Тутъ такожъ край вôльный и можеть ся кому хотѣти руки лизати. Дивите ся на мене криво, що я якійсь безбожникъ, але знаєте вуйцуню то вже така моя натура, що не хочу вѣрити в те, що Росіяне зъ хрестомъ 10 тисячь Японцѣвъ побили... Чи може бути сему правда? Схаменѣть ся пане, бо вашому паньству скоро конець прийде. И Б. К. бувъ бы може прийшовъ, але вы „зруновали" а теперь ажь зô Сполученыхъ Державъ о рахунокъ пишете. Здалека не штука гавкати.

Йосифъ Бубнякъ.

Як живуть Русини,

в New Britain, Conn.

Про New Britain, а властиво про Нюбританьску Русь можнаб писати дуже богато, але декотрі тут замешкалі Русини булиб дуже горді, що о них пише ся в „новинках", проте ограничусь лишь на сій замітці. Передовсім робота тут іде добре, можна дістати працю в каждий час, особливо в фабрації до виробу ножів і відельців. Заробляють тут робітники не зігршу платню. Але як всюди, так і тут зауважав я досить мущин без праці, тож і не знаю як се розуміти: одні говорять, що коби мали і по чотири руки, то і так не могли би поборотись з роботою, а другі підпирають стіни Нюбританьских камениць, зівають, плюють, та нарікають на Америку, що їм в ній зле поводить ся..... Взагалі Русини тут жиють собі весело, дівчат охочих тут не брак, а і наші парубки не лишають ся по заді, тож і весіль чувем лагодить ся богато. Що до просьвіти, до спільно-народного опертого на патріотизмі руского жития, то сьміло можу сказати, що такого нема тут зовсім. По більшій части тут замешкалі Русини на товариске жите задивляють ся яко на „бизнес". — Мають тут Русини церковне „братство" Св. Тройці, а в нім над пятьдесять членів, але лиш кількох з помежи них належать до „Р. Н. Союза". А решта що? А щож би! Принaлежать до так зв. „Словеньской организації з Bridgeport, Conn., на котрої честь відбув ся перший „великій баль" дня 13 мая в New Britain, з нагоди конвенції тоїж организації, котра відбула ся в New Brit. минулого тиждня. При нагоді мушу згадати, що мабуть тепер і помежи Нюбританьскими Русинами, повіє теплійший вітрець в напрямі просьвіти, бо в New Britain осїли люде, котрим лежить добро Руского народа на серци. Маю на думці енергічного о. Велигорского, та сподіюсь, що від тепер справа просьвіти поміж тамошними Русинами піде скорше вперед. З „бизнесів" в New Britain провадженых через Русинів, згадати мушу „перворядний салон" Андрія Дудяка, заосмотреній в найлїпші лікери, цигара, пива і в смачну перекуску, де наші Русини звичайно по роботі сходять ся, і при скляночці, котрі А. Дудяк, яко щирій Русин повні доливає, балакають про свою долю... При закінченю тої дописи не завадить надмінити ще і се, що в New Britain сповняє обовязки дяка чесний чоловік любуючій ся в нашій рускій піснї, І. Хаджай, котрий старає ся заохотити наших молодих до сьпіву, так церковного, як і народного. Боже помагай доброму ділу! Ой бо тиї наші пісні! То щось таке, чого ні словом не виговорити, ні пером написати!...

Михайло Беля.

ВÔДОЗВА

Русинôвъ зô Старого Краю.

Родимцѣ!

Мы, Вашї „краяны" заложили въ роцѣ 1902 ту въ старôмъ краю, въ мѣстѣ Мостискахъ, товариство, котре называє ся „Народный Дôмъ". Товариство тоє має вже 660 членôвъ, провадить касу с. е. „банкъ", принимає вôдъ людей грошѣ до „шпаркасы" и ратує нашихъ людей пожичками, щобы ихъ хоронити вôдъ жидôвскои лихвы и вôдъ всякихъ здирствъ. Богатшї люде складають въ нашôй касѣ грошѣ до „шпаркасы" на 5 прц. вôдъ сотки а мы ихъ розжичуємо на 7 прц. вôдъ сотки тымъ, що потрѣбують.

Наша каса дуже добре розвиває ся. Має вже 2.000 коронъ власного маєтку, має своя рѣчи вартости 1.000 коронъ, 10.000 коронъ на удѣлахъ, 55.000 коронъ „шпаркасовыхъ" и около 15.000 коронъ иншихъ рôжныхъ грошей, а людямъ розжичила вже 80.000 кор.

Єсли тамъ хто до Васъ приѣде зô старого краю, зъ мостиского повѣту, то спытайте его о нашу касу, а скаже Вамъ, яка она ретельна, на волосъ нѣчо не хибне.

Єсли хто зъ Васъ хоче зложити свои заощадженї грошѣ на процентъ до „шпаркасы" въ старôмъ краю, то нехай присылає грошѣ до нашои касы и нехай подасть выразно и докладно свôй адресъ. На зложенї грошѣ мы заразъ вышлемо ему почтою за рецепісомъ книжочку „шпаркасову". Єсли схоче коли свои грошѣ выняти зъ касы, то пришле намъ за рецепісомъ книжочку „шпаркасову" и подасть адресъ, де маємо грошѣ выслати, або якъ приѣде до старого краю, то самъ прийде до нашои касы зъ книжочкою „шпаркасовою", а мы ему грошѣ выдамо вразъ зъ процентомъ.

Родимцѣ! Не марнуйте тяжко запрацьованого гроша, але складайте до касы, нехай грошь робить грошь, щобы запевнивъ Вамъ въ будучности лѣпшу долю, якъ мають Вашї „краяны" — нуждарѣ въ старôмъ краю. Хто за молоду заощадить, той на старôсть якъ бы знайшовъ.

Ще одна рѣчь. Мы ту постановили выбудувати свôй власный „Народный Дôмъ", щобысьмо ся не поневѣряли по чужихъ кутахъ, за котрî дорого мусимо платити. Але не маємо на стôлько власныхъ грошей, щобысьмо могли выбудовати „Народный Дôмъ" своими власными силами. Розписали мы отже вôдозву до нашихъ людей въ старôмъ краю, щобы присылали жертвы на нашъ „Народный Дôмъ", такъ, якъ складають ся на пр. на будову церквей и т. п. Нашї люде складають по трохи, а хто що зложить то мы оголошуємо що мѣсяць въ газетахъ.

Але нашї люде въ старôмъ краю бѣднї, тай мало складають. До теперь зложили доперва не сповна 800 коронъ, а на Народный Дôмъ въ Мостискахъ треба кôлькавайцять тысячь кор.

Вы, Родимцѣ, знаєте, яка нужда въ старôмъ краю, якъ насъ ту дусять рôжнї „враги и супостаты". Тай Васъ серце болить, якъ подумаєте о тôй нуждѣ въ старôмъ краю, а хоть Вы далеко, далеко на другôй сторонѣ землѣ, за горами, лѣсами и моремъ, завсѣгды въ Вашихъ серцяхъ плыне рôдна наша кровь и серца Вашї тягнуть Васъ до насъ. Вы тамъ щасливѣйшї бодай о стôлько, що маєте де и можете заробити. Жертвуйте отже щось на будову „Народного Дому въ Мостискахъ". Жертвуйте самі и заохотѣть другихъ до того. Збирайте, де можете, складки вôдъ нашихъ земляковъ и присылайте на будову „Народного Дому въ Мостискахъ". Але напишѣть выразно, що присылаєте на будову Народного Дому, щобысьмо знали, на що записати въ нашихъ книгахъ, бо мы могли бы думати, що Вы прислали до „шпаркасы", а „шпаркасовыхъ" грошей намъ не вôльно выдавати на будову Народного Дому. Через малу жертву нѣхто не збѣднѣе, а всѣ разомъ спôльными силами зробимо велике дѣло. Складки будуть оголошенї въ газетѣ. Хто схоче и подасть намъ свôй адресъ, то мы ему вышлемо тоту газету.

Ширѣть тую вôдозву мѣжъ нашими земляками тамъ въ Америцѣ, де лишь можете, и посылайте почтою однѣ другимъ, бо намъ трудно въ чужôмъ, далекомъ краю ширити. Заохочуйте однѣ другихъ до того доброго дѣла.

Поздоровляємо Васъ сердечно, мы Вашї земляки зô старого краю. Нехай Вамъ Богъ дасть якъ найлѣпшого здоровля и силы до працѣ. Заробляйте якъ найбôльше грошей и не марнуйте ихъ, але шпаруйте, щадѣть, щобысьте колись не терпѣли такои нужды якъ Вашї родины и цѣлый нашъ народъ въ старôмъ краю.

Адресъ до насъ такій:

„Народный Дôмъ въ Мостискахъ

Austria - Galizien - Mościska"

Мостиска дня 30. Цвѣтня 1905.

ЗА УРЯДЪ:

З. Скварно, управитель.
Д. Горневичь, касієръ.
Д-ръ Стан. Поляньскій, контролëръ.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четвергъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" через Книгарню Шевченка ул. Чарнецкого 26, Львôв.

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджистрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є картку, котру достане вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы єго адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Основане Читальнѣ

въ Гейзелтонъ, Па.

Дня 8-го мая святкували нашѣ Гейзелтонскѣ Русины, отворене Читальнѣ Просвѣты. Основателями сѣ были о. Иванъ Велигорскій, Теодоръ Поливка, Теодоръ Добровольскій, Андрей Пелехачь, Онуфрей Вѣстовскій, Михаилъ Мартинякъ, Антоній Капусцѣньскій и Юліянъ Перогъ. Понеже о. Велигорскій зъ причины новоробѣ опустили насъ бѣдныхъ Русинôвъ Гейзелтоньскихъ, отже мы самѣ хочь и зъ великимъ трудомъ, привели се дѣло до порядку. На запрошене наше о. Велигорскій не прибувъ до насъ зъ причины далекои вôддалености, однакъ незабувъ о насъ але прислалъ намъ телеґрафічно щиросердечнѣ желаня, котрѣ єму складаємо, позадяки. Кромѣ сего отримали мы також зъ Львова, тесно зъ канцеляріи „Просвѣта", и щиро сердечный привѣтъ пôдъ Ч. 1151.

Основателѣ высше вспомянутѣ, що ухвалили, то доконали. Рано о 9-той годинѣ вôдбула ся Служба Божа о помôчь Святого Духа при участи многихъ Русинôвъ. Загальнѣ зборы зачали ся о годинѣ 4-ôй пополудни пôдъ проводомъ предсѣдателя комитету, п. Антонія Капусцѣньского. Послѣ молитвы, вôдспѣвано Христосъ Воскресъ и свѣтскѣ пѣснѣ, якъ: Миръ вамъ Братя и Щасть намъ Боже, також грала Руска банда. На предсѣдателя загальныхъ зборôвъ выбрано одноголосно п. Михаила Мартиняка; на секретаря п. Теодора Поливку; на касієра п. Пант. Галицкого.

Пôдчасъ загальныхъ зборôвъ мали промовы, о просвѣтѣ и наукѣ нашого руского народа въ Сполученыхъ Державахъ Америки, слѣдуючѣ п. п.: Антоній Капусцѣньскій, Теодоръ Поливка, Пант. Галицкій, Онуфрій Вѣстовскій, Володимиръ Діякъ и Теодоръ Добровольскій. На разѣ вписало ся 50 членôвъ, котрѣ ухвалили одноголосно: вступне по 25 цт. и членьска вкладка мѣсячно по 25 цт.

До выдѣлу читальнѣ выбрано слѣдуючихъ: п. Теодоръ Поливка предсѣдат.; п. Пант. Галицкій заступ.; п. Михаилъ Мартинякъ кас.; п. Теодоръ Добровольскій секретарь; п. Юліянъ Перогъ бібліотекарь и двохъ заступникôвъ: п. Андрей Пелехачь и Семенъ Гащицъ.

Часописи приходять зъ Галичины: Свобода, Комаръ, Посланикъ, Місіонаръ и книжочки „зъ Просвѣты".

Читальня зôстае въ домѣ п. предсѣдателя Теодора Поливки.

На закôнчене загальныхъ зборôвъ вôдмовлено молитву и вôдспѣвано Христосъ Воскресъ и свѣтскѣ: Многа лѣта, Ще не вмерла Украіна та другѣ, також банда вôдограла кôлька мельодій.

Hazleton, Pa., May 18, 1905.

Теодоръ Поливка, предсѣд.
Теодоръ Добровольскій, секр.

Повыстій опись отвореня читальнѣ є незвычайно потѣшаючій, а се тому, що зерно кинене о. Велигорскимъ пôсля его вôдходу не заснѣтилось, але противно скôльчилось и зачинає приносити свои плоды. Ще бôльше потѣшаючимъ є те, що люде робучѣ самѣ, безъ помочи інтеліґентôвъ або попôвъ перевели у себе описанѣ зборы и потрафили такъ заинтересовати загалъ, що на початокъ вписалось зовсѣмъ поважне число бо ажъ 50 членôвъ. Честь и слава Гейзелтоньскимъ Русинамъ, що зрозумѣли вагу просвѣты и стремлять до неѣ помимо перешкодъ, якѣ стрѣчають по дорозѣ. Честь имъ и за се, що вмѣли оцѣнити добрѣ намѣры свого бувшого душпастыря. Сподѣємось, що зъ дороги, якою почали ити не уступлять, та станутъ живымъ примѣромъ для Русинôвъ по другихъ плейсахъ, щобы поступали ихъ слѣдами. Новопочатому дѣлу щасть Боже!

Ред.

РУСКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

въ Скрентонъ, Па.

Русины, якѣ осѣли въ Скрентонъ, Па., походять по найбôльшôй части зъ Угорщины, зъ околицѣ Мези Лаборець, земплиньского комітату; Галичанъ є тутъ менче, а то зъ надъ Сяну, зъ околицѣ Сянока та зъ пôдъ Бескида лѣського повѣту; послѣдними часами зачали тутъ приѣжджати також Русины зъ схôдной Галичины. Коли нашѣ еміґранты найшли тутъ заробокъ и трохи лѣпшій кавалокъ хлѣба якъ въ Бескидскихъ горахъ, тогдѣ прийшли за ними и ихъ знакомѣ жидки таки зъ своихъ сѣлъ, але тѣ послѣднѣ не хапали ся за тяжку роботу въ майнахъ або фабрикахъ, только почали мѣжъ рускимъ взглядно славяньскимъ народомъ робити ґешефты. Они знали, що робôтники потрѣбують кождого дня купити хлѣба и мяса — тожь позакладали сторы и бучернѣ; знали, що робôтники потрѣбують помешканя — тожь покупили гавзы и повынаймали имъ; знали, що робôтники посылають грошѣ до старого краю, спроваджують до Америки свои родины и самѣ еміґрують туть и назадъ — тожь они позабирали аґенціи для посылки грошей и продажи шифкартъ. Бизнесъ иповъ имъ добре въ кождôй галузи, бо еміґранты незнаючи анґлискои мовы, удавали ся до своихъ старыхъ знакомыхъ въ кождôй потребѣ. Такъ було зъ початкомъ еміґраціи, тай таки такъ лишило ся и до теперь. Та зъ початку було лѣпше, бо жиды достарчали для робôтникôвъ лишь потрѣбныхъ рѣчей, але коли и ихъ намножилось а до тяжкои роботы не хотять ся брати, позакладали салоны та зачали нашъ народъ розпивати та до рôжныхъ процесôвъ намовляти и такимъ родомъ тягнути вôдъ него кождый тяжко заробленый центъ. И не було выходу рускимъ робôтникамъ зъ жидôвскихъ сѣтей, якими обмотали ихъ проворнѣ жидки зо всѣхъ бокôвъ, та ще смѣють ся зъ нихъ та збыткують, бо — мовлявъ — рускій Иванъ чи вôнъ зъ старôмъ краю, чи въ Америцѣ, мусить бути заразомъ и „жидôвскимъ Иваномъ".

Але зôбравъ ся гуртокъ свѣдомѣйшихъ Русинôвъ та стали думати та радити, чи то справдѣ Русинъ не потрафить ничь бôльше зробити тôлько пікомъ та шуфлею угле ладовати? И прийшли до того заключеня, що одиниця тутъ не зробить ничь, хочьбы хто мавъ грошѣ и бувъ спосôбный до веденя бизнесу, бо жиды напосѣдуть ся на нього и мусять го знищити, але спôльными силами можуть легко Русины вызволитись зъ рукъ жидôвскихъ и спомочи самыхъ себе. И ухвалили засновати Рускій Компанічный Сторъ.

Ініціяторами були: мѣсцевый учитель Андрей Ґела и Юрко Шепелякъ. А позаякъ они не були познакомленѣ въ провадженю бизнесу то попросили о. Струтиньского и п. Ю. Хилляка зъ Олифанту, котрѣ провадять тамъ компанічный сторъ, що обертає сумою 5 тисячь дол. мѣсячно, щобы зволили дати свои інформаціи та раду якъ такій сторъ мае ся провадити. О. Струтиньскій та п. Хилякъ приѣхали охотно до Скрентонъ кôлька разôвъ, промовляли на мітинґахъ до народа та вказували користи въ такого стору, якъ то за танѣй грошѣ буде можна достати добрый товаръ а въ додатку заробокъ верне ся назадъ до рускихъ кишень. Подавали всякѣ вскавôвки, потрѣбнѣ до провадженя бизнесу та заохочували людей, щобы куповали шеры, а якъ буде вôдповѣдна сума то они поможуть закупити товары, запровадити книжки и пустити сторъ въ житє. А щобы сторъ не вôвъ ся по кумôвски и не упавъ зъ тои причины, длятого засновано кооперативный сторъ надъ якимъ мае стейтъ контролю и подано о чартеръ.

Шерôвъ закупили Русины за $680 и зъ тою сумою можна було зачинати лишь ґросерню. Касієромъ выбрано п. Шепеляка, котрый зложивъ за себе бондъ на суму $1000. Предсѣдателемъ тои спôлки є. п. Иванъ Лежиньскій, секретаремъ п. Ґела, головнымъ контрольоромъ о. И. Арданъ, окрôмъ тихъ урядникôвъ выбрано ще 5 вылѣловыхъ.

И за помочію Божою зôставъ отвореный Рускій Компанічный Сторъ въ Скрентонъ, Па., що зачавъ свôй бизнесъ дня 17 Цвѣтня 1905. Зъ мѣсячного справозданя зъ дня 16 мая с. р. довѣдалисьмо ся, що перешій мѣсяць продано товару за 700 дол., а чистого зыску принѣсъ сторъ 11 прц. Зъ того видно, що сторъ буде мати поводжене, а Русины будуть мати и грошѣ и славу.

Теперь позволю собѣ сказати кôлька слôвъ до скрентоньскихъ Русинôвъ.

Братя! Тяжка ваша праця въ шапахъ, майнахъ, фабрикахъ! Зъ краю утѣкалисьте зъ бѣды передъ жидами, але они васъ и ту знайшли и всякими приманами вабять васъ до себе та хотять плоды вашои працѣ загорнути до своеи кишенѣ! Але днесь маете спосôбнôсть танимъ копмомъ бути самѣ бизнесменами та таки самѣ вôдъ себе куповати. Кождый хто чуе себе Русиномъ, та хто бажае добра самому собѣ, своимъ дѣтямъ та свому народови, повиненъ купити бодай одень шеръ за $10. зъ руского Компанічного Стору, та куповати товары нѣгде инде лишь въ Рускôмъ Сторѣ. Бо поки такого стору не було, то може була легко выкрутити ся, але теперь пôде до чужого хиба той, хто вже вырѣкъ ся свого руского имени, та хто замѣсть серця камѣнь въ грудяхъ мае. Єсли бы всѣ Русины, якѣ тутъ жиють, дали кождый лишь по 10 дол. то вийшовъ бы бизнесъ розширити и цѣлкомъ безъ чужинцѣвъ обôйти ся. А поки-що пôдпираймо що маємо. Чи чужинець насъ лѣпше обслужить якъ служба въ Рускôмъ Сторѣ? Рускій Сторъ доставляе товары на часъ, хочь бы якъ далеко, а до того всьо свѣже, миле, бо руска спôлка не хоче нѣкого ошукувати и єи цѣлею єсть зъєднати всѣхъ Русинôвъ для себе и не тôлько товары имъ продавати, але хоче ихъ мати за своихъ членôвъ, щобы користали подвôйно, разъ зъ таныхъ а добрыхъ товарôвъ а другій разъ зъ зарôбку за спроданѣ товары.

Рускій Компанічный Сторъ посылае грошѣ до старого краю через Народный Дôмъ, то не потрѣбуете ходити по чужиницяхъ, де такъ часто-густо вашѣ грошѣ пропадають, але прийдѣть до рускои торговлѣ а тамъ пôшлють вамъ грошѣ безпечно, тано и на часъ через рускѣ руки ажъ до вашихъ знакомыхъ. Безпечно кажу, бо за вашѣ грошѣ ручать всѣ члены спôлки, а люде котрѣ працюють въ сторѣ, окрôмъ своеи нѣчимъ не сплямленои чесноты мають ще бонды.

Тожь до дѣла Братя! Чейже кождого на 10 дол. стати, а та десятка може за рôкъ другу десятку принести. Сторъ принимае також грошѣ на проценты и платить 4 прц. пôдчасъ коли въ банку платять лишь 3 прц., и такѣ грошѣ зложенѣ въ Рускôмъ Сторѣ 'на проценть, можуть бути кождого часу выплаченѣ.

Доси о Русинахъ въ Скрентонъ мало хто знавъ, але через промыслъ пôднесе ся руске имя славно въ очахъ чужинцѣвъ, тай намъ нынѣ мило якъ на головнôй улици Бродвей, недалеко рускои церкви красуе ся надпись на вывѣсцѣ побôчь англиского Peoples' Cash Store, рускими буквами: „Руска Торговля", що впаде въ очи кождому зайшлому, котрый собѣ подумае, що тутъ Русины живуть и розвивають ся.

Василь Гришко.

ЗАЯВА.

Подаю до публичнои вѣдомости, що я зрезиґновавъ зъ парафіи джерзиситской дня 16 мая б. р. въ руки лат. нюарского епископа О'Коннора, теперѣшного наставника и покровителя згаданои парафіи. Причины моеи резиґнаціи суть слѣдуючѣ:

1) Що о. Обушкевичь пôдчасъ моеи слабости нападавъ въ спосôбъ рабôвничій и нелюдскій на мене, и пхавъ ся безъ вѣдомости парафіяльного мітинґу силомôць на мою парохію задля чистои наживы и захланности, и своимъ „татарскимъ" поступованемъ здеморализовавъ народъ въ Джерзисити, а що найважнѣйше, пôдкопавъ цѣлковито кредитъ и довѣре въ парохіи, такъ, що майже есть неможливо, справы маєтковѣ, церковнѣ привести до давнѣйшого порядку, якій через близько 7 лѣтъ за мене нѣколи не бувъ нарушеный.

2) Що на пораду лѣкаря я вышукавъ здорову околицю и тому обнявъ я парафію въ South Fork, Pa.

Понеже уважаючій себе теперь за тростістôвъ церковныхъ въ Jersey City, N. J. присягали публично, що, хоть бы хто ничь не плативъ на церковь то повнымъ парафіяниномъ може бути помимо того.

Позаякъ зъ нагоды мого вôдъѣзду дуже щиро мене попращали: Братства: св. Андрея, Зоря, Володимира, и сестринне братство св. Ольги зъ Ню-Йорку, Клюбъ молодечій, бр. св. Стефана и сестр. бр. св. Ольги зъ Джерзисити, бр. св. Крест. и сестр. св. Ольги зъ Ньюарку, сестр. бр. св. Ольги зъ Блюмфілдъ, сестр. бр. св. Ольги зъ Бруклина тай парафіяне зъ Джерзисити, и Елизабетъ, длятого складаю имъ за се щиру подяку и сердечно пращаю прочихъ всѣхъ добрыхъ парафіянъ и парафіянки и цѣлу мою давну шкôльну молодѣжь и желаю всѣмъ гаразду. Моя адреса є: Rev. N. Podhorecky, South Fork, Pa.

South Fork, Pa., May 19 1905.

о. Николай Пôдгорецкій,
б. душпастырь Джерзиситскій.

Заворушеня въ Росіи.

Петербургъ 14. мая. Ожиданѣ революційнѣ демонстраціи, якѣ мали ся вôдбути нынѣ, яко въ день робôтничого свята, не сповнили ся. До Петербурга спроваджено великѣ масы вôйска, але робôтники не хотѣли выставляти ся на цѣль салдацкимъ ґверамъ, шаблюкамъ и нагайкамъ. Хочь великихъ демонстрацій не було, всежъ таки не обôйшлось безъ меншихъ демонстраційныхъ зборôвъ. На Василѣвскôмъ Островѣ зôбрала ся товпа робôтникôвъ, робôтницъ и студентôвъ. Нагло ударили на нихъ козаки, вѣхали на конахъ въ товпу и зачали сыпати на всѣ боки удары нагайкою. До подôбныхъ демонстрацій прийшло на преображеньскôмъ кладовищи, що лежить десять миль за мѣстомъ, де, мимо заборонъ поліціи, зôбрало ся кôлькасотъ робôтникôвъ на гробахъ товаришôвъ, убитыхъ на улицяхъ Петербурга. И тутъ появились нагло козаки и розôгнали нагайками робôтникôвъ. Въ цѣлôмъ мѣстѣ ажъ роило ся вôдъ козакôвъ и салдатôвъ. Поліція поробила масовѣ арештованя.

Петербургъ 15. Въ невскихъ корабельныхъ варстатахъ, на лѣвôмъ березѣ Невы, повыше Петербурга, застановили всѣ робôтники нынѣ пополудни роботу и вышли въ рядахъ, спѣваючи революційнѣ пѣснѣ и несучи червоный прапоръ, зъ своихъ варстатôвъ. Коли вѣсть о тôмъ рознесла ся по мѣстѣ, сейчасъ выслано проти нихъ вôйско, але заки прийшло вôйско, козаки вже розôгнали демонстрантôвъ и обсадили зо всѣхъ бокôвъ варстаты.

Коли перешій май (пôсля старого стилю) проминувъ безъ заворушень, вôдотхнуло російске правительство, думаючи, що небеспечность вже проминуло.

Въ Одесѣ заповѣджено ґенеральный страйкъ.

Петербургъ 16. Ґенералъ Соколовскій, ґубернаторъ зъ Уфы, зôставъ нынѣ въ мѣйскôмъ парку смертельно постріленый. Заговорщикъ утѣкъ.

Рига 16. Недалеко таможного парку, незвѣснѝ люде кинули бомбу динамітову на поліцайну патрулю. Комісаръ поліціи зôставъ раненый, оденъ полісменъ убитый. Полісменъ, що хотѣвъ зловити заговорщиковъ, зôставъ через нихъ застрѣленый. Заговорщики були уоружени въ револьверы.

Варшава 16. Патруля вôйскова дала одну сальву до робôтникôвъ на улици Налевкі. Много робôтникôвъ зôстало раненыхъ.

Женева 17. Доносять тутъ зъ Житоміра, що тамошна поліція пôдчасъ масакры жидôвъ, стояла зовсѣмъ безчинна, а декуда навѣть помагала побивати жидôвъ. Жиды були уоружени и ставили завзятый опôръ. Пôдчасъ бійки згинувъ комісаръ поліціи, его помôчникъ и оденъ полісменъ. Зъ жидôвъ згинуло 14 осôбъ.

Петербургъ 17. Въ девятьохъ захôдныхъ ґуберніяхъ многѝ обмеженя зôстали знесенѝ силою царского указу. Дотеперь истновало право, що Поляки можуть посѣдати лишь ту землю, котру унаслѣдили по своихъ предкахъ. Законъ сей теперь знесено. Въ мѣсцевостяхъ, де живе бôльшôсть Полякôвъ и Литвинôвъ, въ народныхъ и высшихъ школахъ буде ся учити въ ихъ материнôй мовѣ. Также позволено католикамъ Полякамъ свободно выконувати свои обряды религійнѝ, и набувати землю. Также въ короткôмъ часѣ мають бути заведенѝ земства въ провінціи замешкалôй Поляками.

Міністеръ рôльництва Ермоловъ, оденъ зъ найпоступовѣйшихъ и найрозумнѣйшихъ россійскихъ міністрôвъ, уступивъ зô свого становища.

Лондонъ 17. Доносять тутъ зъ Петербурга, що Иванъ Калеевъ, котрый убивъ бомбою великого князя Сергія, згинувъ нынѣ на шибеници въ Москвѣ.

Петербургъ 18. На мѣсце уступившого міністра рôльництва Ермолова є ажь 3 кандидатôвъ, а именно: князь Сторбатовъ, бувшій президентъ рôльничого товариства въ Москвѣ, ґенералъ Сухомлиновъ, бувшій міністеръ внутрѣшныхъ дѣлъ и Ґоремикинъ.

Петербургъ 19-го. Царскѝ уродины обходжено тутъ зъ великимъ торжествомъ. Улицѣ були заповненѝ людьми, мѣсто и кораблѣ въ портѣ були прикрашенѝ прапорами, въ городахъ и паркахъ грала музика.

Шіта, Сибѣръ, 19. Тутешнѝ Буряты внесли прошене до міністра внутрѣшнихъ справъ, щобы позволено завести монґольску мову по школахъ, щобы позволено выдавати часописи въ монґольскôй мовѣ и щобы ихъ уважано за Буддистôвъ.

Вôйна на Далекôмъ Сходѣ.

Гонґконґъ 14 мая. Російска фльота находить ся на мори въ вôддаленю десять миль вôдъ побережа, недалеко заливу Гонґконґъ. На передѣ пливе торпедовець. При фльотѣ находить ся такожь шпитальный пароходъ.

Ґанґевадана 14. Японцѣ придержують ся теперь тои самои тактики, що и пôдъ Мукденомъ. До 6 мая позволили Росіянамъ, котрѝ на лѣвôмъ крилѣ въ трохъ кольонахъ предприняли атакъ, посувати ся напередъ. Вôдтакъ застановили посуване ся Росіянъ напередъ и вôдъ того часу безустанно атакують россійскѝ позиціи звычайно въ ночи, зô значнымъ успѣхомъ.

Россійскій вôддѣлъ кавалеріи, котрый вздовжъ рѣки Ліао посувавъ ся напередъ, натрафивъ на сильный опôръ Японцѣвъ, котрымъ прийшли въ помôчь ватаги китайскихъ бандитôвъ, зъорґанізованыхъ японьскими офіцирами, и Росіяне побитѝ мусѣли цофнути ся въ неладѣ на пôвнôчь.

Пôдчасъ послѣдныхъ днѣвъ панувала тутъ буря. Воздухъ є теперь теплый, пересыченый порохомъ.

Петербургъ 15. Въ добре поинформованыхъ кругахъ маринарки ожидають въ найблизшихъ днахъ морскои битвы. Певнымъ є, що фльота Рожественьского получила ся зъ фльотою Небоґатова еще десятого мая, и думають, що полученѝ фльоты безпроволочно вôдплынуть на пôвнôчь. Позаякъ адміралъ Небоґатовъ казавъ свои кораблѣ очистити и заосмотрити еще передъ вѣздомъ на маляцку дорогу, проте не мавъ потребы теперь задержувати ся.

Одна тутешна вечѣрна часопись рознесла поголоску, що вже розпочала ся морска битва, однакъ въ кругахъ державныхъ не вѣрять тому.

Токіо 15. Японьске правительство заборонило вывѣзъ угля до порту Сайґонъ. Ся заборона є такъ довго важна, доки россійска фльота находить ся на индокитайскихъ водахъ.

Ню Чванґъ 15. Доносять тутъ, що чрезъ експльозію мины вылетѣвъ въ воздухъ японьскій транспортовый корабель въ заливѣ Почілі.

Копенгаґа 15. Даньскѝ власти зôстали повѣдомленѝ, що четвертый вôддѣлъ россійскои балтійскои фльоты, въ протягу одного або двохъ тыжнѣвъ буде переплывати даньскѝ воды.

Прорѣзъ Ґунцу 15. На лѣвôмъ россійскôмъ крилѣ, въ горахъ Олюрія, все еще приходить до помемтныхъ битвъ передныхъ сторожей. Китайцѣ доносять, що маршалокъ Ояма посилае великѝ масы вôйска до Тунціакавъ, де мае наступити концентрація вôйска и де бють понтоновѝ мосты через рѣку. Армія ґен. Оямы зôстала скрѣплена о 80-000 вôйска, по найбôльшôй части кавалеріи. Полоненѝ говорять, що японьска армія є готова до маршу. Россійске вôйско заосмотряе ся теперь въ лѣтнѝ мундуры.

Лондонъ 17. Доносять тутъ зъ Токіо, що Росіяне въ пôвнôчнôй Кореѣ суть дуже чиннѝ. Ихъ переднѝ сторожѣ стоять въ Кілію. Росіяне выслали пôдмогу до заливу Посетъ. Зъ тои телеграмы можна вносити, що Японцѣ пôдступають пôдъ Владивостокъ.

Токіо 16. Японьскій пароходъ „Кільо" натрафивъ пôдъ Портомъ Артура дня 11 мая въ ночи на пôдводну міну и вылетѣвъ въ воздухъ. Залогу корабельну выратовано.

Петербургъ 16. Рухи и пляны адмірала Рожественьского суть тутъ зовсѣмъ незвѣснѝ.

Въ тутешныхъ кругахъ маринарки не думають, що фльоты Рожественьского великимъ лукомъ, через океанъ Спокôйный, змѣрявъ до Владивостока. Новый вôддѣлъ кораблѣвъ, що мае скрѣпити фльоту Рожественьского, вже готовый до дороги. Фльота ся находить ся въ Лібавѣ и стоить пôдъ начальствомъ адм. Пареґа. Она складае ся зъ двохъ новыхъ, великихъ кораблѣвъ военныхъ, зъ двохъ кружлякôвъ, зъ одного торпедо-кружляка, одного судна арматного, зъ одного транспортового корабля и кôлькохъ меншихъ пароходôвъ. Теперь вôдбувають тѝ кораблѣ пробнѝ плавбы. Носять ся тутъ зъ думкою, що та фльота перехилить побѣду на сторону Росіи, если фльота Тоґа при найблизшôй битвѣ покаже ся такъ сильною, якъ фльота Рожественьского.

Переговоры россійского правительства зъ арґентиньскимъ, въ справѣ закупна арґентиньскои фльоты, скôнчили ся на нѣчомъ. Россійскѝ часописи подають звѣстку, що теперь японьске правительство навязало подôбнѝ переговоры въ цѣли закупленя арґентиньскои фльоты.

Петербургъ 17. Нынѣ вечеромъ розôйшли ся тутъ дуже непокоючѝ вѣсти про станъ здоровля адмірала Рожественьского. Мавъ-вôнъ телеґрафовати до царя, що не може посунути ся напередъ проти неприятеля. Якъ одна тутешна часопись доносить, терпить Рожественьскій на розстрôй нервовый. Чи вѣсти тѝ суть правдивѝ, годѣ що певного сказати. Се однакъ є певне, що вже пôдчасъ вôдплыву фльоты зъ Кронштадту, терпѣвъ Рожественьскій на ниркову слабôсть, котра пôдчасъ довгои морскои подорожи значно погôршила ся. Були часы, що Рожественьскій цѣлкомъ не мôгъ ходити, такъ що мусѣли носити його по кораблю на барахъ.

Єслибы теперь, передъ самою битвою, мусѣвъ Рожественьскій зложити команду, то булобы се страшнымъ ударомъ для Росіи. Начальна команда перейшла бы тогдѣ правдоподôбно въ руки адмірала Фелькерзама.

Амой, Китай 17. Думають тутъ, що часть японьскои фльоты находить ся на полудни вôдъ Формозы, и що адміралъ Тоґо задумуе тамъ выдати битву Росіянамъ.

Сенъ Франсиско 17. Капітанъ Річаґовъ, зъ россійского корабля „Лена", котрый находить ся тутъ, зôстався покликаный до Петербурга через міністерство вôйны. Правительство Злученыхъ Державъ выпустило його на волю, взявши вôдъ него слово чести, що не буде брати участи въ теперѣшнôй россійско-японьскôй вôйнѣ.

Лондонъ 18. Доносять тутъ зъ Токіо, що въ Гарбинѣ кинулась страшна зараза, котрои жертвою паде денно около 300 люда, по найбôльшôй части вôйска. Шпиталѣ суть переповненѝ хорыми, а лѣкарѣ не могуть дати собѣ рады въ поборюваню тои пошести.

Шанґай 18. Японцѣ вытягнули вже зъ воды россійскій кружлякъ „Паляда", котрый зôставъ затопленый пôдъ Портомъ Артура.

Лондонъ 18. Японцѣ замовили 1000 сталевыхъ ваґонôвъ въ анґлійскихъ фабрикахъ, для японьскихъ, кореаньскихъ и манджурскихъ желѣзниць.

Сайґонъ 18. Зъ певныхъ жерелъ доносять, що обѣ россійскѝ фльоты получили ся дня 8 мая поза французкими територіяльными водами. Дня 14 мая поплила получена фльота въ схôднôмъ напрямѣ.

Токіо 18. Вôдплывъ россійскои фльоты зъ заливу Гонґконґъ, уважають тутъ за знакъ, що незадовго прийде до морскои битвы. Позаякъ россійска фльота є заосмотрена въ великѝ засобы угля и живности, тому та звѣстка выдаєть ся правдоподôбною.

Петербургъ 18. Капітанъ маринарки Зольотій опрокидуе вѣсть, що адміралъ Рожественьскій є хорый и хоче зложити команду, яко выдуману.

Вашинґтонъ 18. Всѣ заграничнѝ, консулярнѝ и торговельнѝ аґенты въ Владивостоцѣ, дôстали приказъ сейчасъ опустити мѣсто.

Москва 19. Вечѣрнѝ часописи доносять, що въ Манджуріи розгорѣлась битва на цѣлôмъ фронтѣ, и що Японцѣ цофають ся. Якъ звѣсно, дотеперь передъ всѣми бôльшими битвами, такій самый бувъ початокъ.

Петербургъ 19. Ґен. Ліневичъ доносить, що Японцѣ заняли прорѣзъ Янді. Вôдтакъ старали ся посунути дальше напередъ, зôстали однакъ въ двохъ мѣсцяхъ вôдпертѝ.

Мѣсцевѝ часописи доносять, що ґенералъ Куропаткинъ удасть ся въ короткôмъ часѣ зъ поля вôйны на Крымъ, щобы пôдкрѣпити свое здоровле.

Адміралъ Бірілевъ, комендантъ схôдныхъ портôвъ удасть ся до Владивостока и обôйме начальну власть надъ цѣлою россійскою фльотою на Далекôмъ Сходѣ. Адміралъ Рожественьскій буде однакъ кермувати всѣми операціями военными.

Парижъ 19. Доносять тутъ, що адміралъ Рожественьскій зъ полученою фльотою вже вôдъ чотырохъ днѣвъ находить ся въ дорозѣ до Владивостоку.

Прорѣзъ Ґунцу 19. Японцѣ въ короткôмъ часѣ розпôчнуть битву. Всюда робять до того великѝ приготовленя, безустанку змѣняють свои позиціи и найбôльше натискають на лѣве россійске крило. Дуже помôчными для Японцѣвъ показали ся китайскѝ бандиты, зъорґанізованѝ Японцями, котрѝ дуже успѣшно не допускають Рôсіянъ вглянути въ обороты японьского вôйска.

Надôслане.

Зъ Jersey City, N. J.

До нашои парафіи знову приѣхавъ въ гостину славный о. Обушкевичъ, той гôсть, що гоститъ у насъ пôдчасъ коли нашъ добрый пастырь и учитель о. Пôдгорецкій бувъ тяжко хорый. Той самъ „божій слуга", що при помочи 6-охъ полісменôвъ вдеръ ся до нашои церкви тамтого року и розбивъ богослуженє о. Макара, котрый заступавъ нашого хорого священика и бувъ при св. престолѣ; той самъ що выдеръ чашу вôдъ о. Макара и зачавъ вôдправляти службу божу, а на казаню, котре вôдчитувавъ масно о фарисейски сказавъ, що приѣхавъ насъ скрѣпити, а потому що приѣхавъ въ гостину. Ой зробивъ вôнъ гостину, правда, будемо памятати тую гостину та не жичимо вамъ люде добрѝ такои гостины и нехай Богъ хранить всѣхъ добрыхъ людей вôдъ такои гостины и такого гостя, якимъ є той старый фарисей. Отъ и днесь 21-го Мая вôдправлявъ у нашôй церквѣ та знову собѣ „выфіксовавъ" казанє. Господи, образа Божа, и насмѣялисьмо ся якъ въ театрѣ, якъ зачавъ плести дурницѣ, якъ ангелы каламутили воду, якъ якісь святѝ трепали рôзгами грѣшникôвъ въ з... щобы покаялись. Ну, люде були цѣкавѝ, що буде дальше плести той крутило, ажь на остатку знову о згодѣ и любви и що вôнъ не прийшовъ накидуватись за священика... Ну, люде добрѝ, хто може поважати за священика такого фарисея, старого крутѣя, котрый не мае анѣ чести, анѣ встыду. Уважайте, що если песъ укусить чоловѣка, то нѣколи не лестить ся коло него, бо знае що зробивъ зле, а о. Обушкевичъ чоловѣкъ высоко „гадюкованый" у св. письмѣ, знае що намъ наробивъ такои бѣды и клопоту, що не годенъ вôдпокутовати. У насъ бувъ спокôй, не було партій помежи людьми, у насъ бувъ добрый свящ. о. Пôдгорецкій, зъорґанізовавъ парафію, запровадивъ порядокъ у книгахъ церкови., при помочи добрыхъ людей выбудовавъ красну церковь и всьо було красно, спокôйно, якъ у раю, а той лукавый нѣбы „божій рабъ" и бахташкарь одниімъ замахомъ, одною гостиною, двома чи трома кейками пива и бутельковыми палюнками усьо повалив. Нашу парафію розбивъ, люде не хотять нѣчого платити, другѝ ходять и руки ломять, плачуть, що позичили свою працю, свой остатнѝ грошѣ на церковь и нема способу вôдобрати есть такихъ грошей до 12 тысячь, котрѝ не суть нѣчимъ забезпеченѝ, бо люде добрѝ видѣли доброго пастыря, нѣчого злого не перечували отже зычили на его руки а комитетъ вôдбиравъ до касы. А теперь? Содома и Гомора! Однѝ плачуть, другѝ заскаржили на кортъ. Правда, що уже здае ся Обушкевичъ посылавъ свого спôльника Жѣнчака (Сміта), чи бы не мôгъ що помочи, а притôмъ можебъ зробивъ интересъ для себе. Но Смітъ приѣхавъ и обнюхавъ нашу церковь порозумѣвъ, що парафіяне бють ся за о. Пôдгорецкимъ а за Обушкевичомъ мала горстка и пару обôрванцѣвъ, натиснувъ свôй калапъ на уха тай подувъ до Маганой; увидѣвъ що то щось горше анѣжь Шенадоръ.

Отъ отче Обушкевичъ ваша гостина и крепость и вы не маете хочь одробину чести и совѣсти а лѣзете намъ до нашои церкви и смотрите намъ до очей и читаете свое дурне казанє. Та мы вже привикли слухати якусь науку правдиву а не небилицѣ, котрыхъ хиба вашѝ прихвостнѣ слухають тогды, коли при барѣ собѣ пôдопють, бо хрунѣ звычайно собожнѝ якъ пянѝ.

Ой будете тяжко покутовати еще на сѣмъ свѣтѣ за нашу церковь, котра на упадку через васъ. Сквітуйте вашѝ ризы, возьмѣть бѣлый фартухъ и идѣть до вашого салону за бару, то зробите лѣпшій бизнесъ, але у насъ не чекае васъ нѣчо добре.

Щирый и добрый парафіянинъ.

K 87

ОГОЛОШЕНЄ.

Хтобы знавъ, що яка Церковь мае на продажь лавки зволить повѣдомити пôдписаного.

о. Иванъ Велигорскій,
17 Oak Str., New Britain, Conn.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко, OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій, BALTIMORE, M. D.

Заст. касіера ....А, Янковичь, MC ADOO, PA.

Радни:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ.......Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько...................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко.............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.......McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь..............Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

☦

АСАФАТЪ ЛАДНА, членъ Р. Н. Союза, вôд. 31 Eleanor, Pa., зôставъ убитый въ майнахъ 27-го Апрѣля б. р. Небôщикъ походивъ зъ Угорщины, села Орловъ, стол. Шарошъ.

ОЛЕНА СЕМБЕРЪ, членкиня Р. Н. Союза, вôд. 68 Ansonia, Conn., упокоила ся 7-го Мая б. р. Небôщка походила зъ Угорщины, села Липникъ Малый, стол. Шарошъ.

ЗАХАРЬ ГОРОЩАКЪ, членъ Р. Н. Союза, вôдд. 1 Shamokin, Pa., упокоивъ ся 11-го Мая б. р. Небôщикъ походивъ зъ Галичины, села Боґуша, пов. Грибôвъ.

Вѣчная имъ память!

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

Св. Отця Николая въ Питсбургу ухвалило на рôчнôмъ мітинґу, що члены илейзовъ, котрі не можуть бути на мітинґу, мають присылати мѣсячне до головного предсѣдателя нашого Братства на адресу:

N. Stefanovich.
619 Carson Str., SS. Pitsburg, Pa.,

М. Дмитрôвъ, секр. „Союза“.

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. АА. Петра и Павла въ Ансоніи, Кон. устроюе БАЛЬ, котрый вôдбуде ся 29 го Мая с. р. въ Нѣмецкой Гали на Maple St. въ Ансоніи, Кон. Початокъ о 7-ôй годинѣ вечеромъ. Музыка знаменита. Запрашаємо братства мѣсцевй и подальшй и всѣхъ Русинôвъ и Русинки, хлопцѣ и дѣвчата.

Повѣдомляємо, що наше братство буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Маю с. р. за половину вступного. Браття Русины, заохочуйте однй другихъ и приступайте до нашого братства, бо въ єдности сила, а забезпеченє ся въ разѣ нещастя. Учѣть ся зъ чужихъ припадкôвъ розуму и приступайте въ члены, бо наше братство єсть богате, має членôвъ 160 и платить запомогу тыжневу $5.00 а посмертного $200. Отже даємо способность всѣмъ що хотять приступити, приступайте а не покалуєте.

Григорій Журавъ, предсѣд.
Иванъ А. Цѣцьло, секрет.

БРАТСТВО

Св. Петра и Павла въ Фредериктавнъ, Па. вôддѣлъ 6 Руского Нар. Союза взыває всѣхъ своихъ членôвъ, щобы кождый явивъ ся на пôврôчный мітинґъ дня 18. Юнія и выровнявъ свôй довгъ. Хто не прийде на мітинґъ, буде караный пôсля статутôвъ.

Василь Молнарь, секр.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Повѣдомляю всѣхъ членôвъ нашого Братства св. Ап. Андрея въ Бреславъ, Па. вôддѣлъ Р. Н. Союза 30, що пôврôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 4-го Юнія 1905 о 2-ôй годинѣ пополудни. На мітинґу буде ся принимати новыхъ членôвъ до Братства за $1.50 вступного а до Р. Н. Союза пôсля статутôвъ. Буде також справозданє касове за пôвъ року и другй важнй справы до залагодження. Также напоминаю всѣхъ членôвъ, щобы ся зôйшли на той мітинґъ и выровняли свôй довгъ. Котрый членъ безъ важнои причины не появить ся на той мітинґъ заплатить кару 50 цнт. а урядникъ $1.00.

Панько Леньо, секр.

БРАТСТВО

усп. Пр. Дѣвы Маріи въ Кросъ Форкъ, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 88, буде принимати новыхъ членôвъ въ Маю и Червню за половину вступного до Братства а до Союза пôсля статутôвъ. Запрашаємо всѣхъ Русинôвъ въ Кроссъ Форкъ, котрй еще не належите до Братства и Р. Н. Союза, щобысьте вступали до Братства и Р. Н. Союза, бо незнаєте, що васъ чекає смерть чи калѣцтво.

Стефанъ Кѣнь, секретарь Братства и Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. Йоана Крестителя, вôддѣлъ Р. Н Союза 76, въ Ньюарку, Н. Дж. завѣдомляє, що дня 3-го Мая вôдбувъ ся рôчный мітинґъ. На мітинґу зôставъ выбраный такій урядъ: Предсѣдатель Федоръ Олѣйникъ, заступця предсѣдателя Яковъ Качановскій, секретарь Николай Кухта, заступця секретаря Юліянъ Демкôвъ, касіеръ Иванъ Олексовичь, заступця касіера Иванъ Федишинъ, надзиратель хорыхъ: Илія Добушъ, Михаилъ Денисъ, Демянъ Фридеръ, Адамъ Ювечакъ.

БРАТСТВО

Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 35, вôдбуло мітинґъ дня 20-го Цвѣтня, на котрôмъ выбрано слѣдуючій урядъ: Иванъ Сопчишакъ предсѣдатель и надзиратель хорыхъ, Петро Квочка секретарь. Спиридіонъ Горощакъ касіеръ, Йосифъ Калисъ заступникъ. А. Шпрохъ заступникъ предсѣдателя, Ник. Королевякъ хоружій.

БРАТСТВО

св. Йоана Крест. устроює БАЛЬ на 10-го Юнія с. р. пôдъ числомъ 209 Ferry Str., Newark, N. J. Початокъ о годинѣ 6-ôй вечеромъ. Вступъ 25 цнт. вôдъ особы. Музыка добра, руска, може заграти рôдну руску нуту, польску, анґельску и т. д. За порядокъ и за уцтиве приняте ручить бальовый Комітетъ. На той баль запрошуємо всѣхъ честныхъ братôвъ и сестры.

Федоръ Олѣйникъ, предс.,
Николай Кухта, секретарь,
472 Market Str.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Нôврôчный мітинґъ братства Св. Й. Хрестителя въ Buffalo, N.Y. вôддѣлъ Союза 15. вôдбуде ся дня 4-го Юнія тамъ де звычайно о 1-ôй годинѣ пополудни. На той мітинґъ має явити ся кождый урядникъ пôдъ карою $1.00, кождый членъ пôдъ карою 50 центôвъ. Члены мусять на мітинґу выспокоити свои довги до братства и Союза. На мітинґу будуть прочитанй доходы и розходы за пôвъ року. Такожь будемо принимати новыхъ членôвъ. Братство наше платить совѣстно запомогу въ разѣ слабости а „Союзъ“ платить 600 доларôвъ посмертного за мужа и 300 за жену и другй запомоги. Тому, Браття Русины, приступайте до насъ а не валяйте ся по чужихъ кутахъ за свои грошѣ.

Панько Мацко, предс.,
Н. Лещишинъ, секр.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ парафіянôвъ въ Buffalo, N. Y., що парафіяльный мітинґъ вôдбуде ся дня 28. мая о годинѣ 2-ôй пополудни пôдъ нумеромъ 230 Tonawada Str. корнеръ Amherst Str. Запрашаємо всѣхъ нашихъ парафіянôвъ явитись на той мітинґъ.

Михаилъ Котелецъ, предсѣд.

ДОРОГІ РУСКІ БРАТЯ і СЕСТРИ

в McKeesport, Pa. і околиці. Повідомляємо вас, що дня 30-го Мая с. р. Вторник, наше руске брацтво св. Йоана Крестителя в McKeesport, Pa. устроює великоє торжество. Именно рано о год. 11 згаданого дня вiдбуде ся в рускій церкви св. Йоана Крестителя торжественне посьвяченє двох красних прапорів брацтва мужеского і жіночого. Наша церков є на cor. Sin clair & Ringold. По відсьпіванію Соборної Служби Божої з священиками та по посьвяченю рушить брацкий похід з церкви до салі Лянґа на Evans Ave., де о год. 2 сполудня розпічне ся баль на дохід брацтва сьв. Йоана Крестителя. Ціна тікету на баль для мужчин 50 центів, а женщини в товаристві мужчин мають на баль вступ вільний.

Просимо не пожалувати свого труду а прибути до нас в той день балю. Музика буде добірна, закуски і напитки першої кляси а услуга звинна і чемна. Прийдіть дорогі братя і сестри а не пожалуєте, бо забавите ся до схочу.

Уряд брацтва сьв. Йоана Крестителя в McKeesport, Pa.

Перший Великий Баль

устроює братство св. Арх. Михаила, вôддѣлъ Союза 54, дня 29-го Мая 1905, въ Тавнъ Гали, Terryville, Conn. Початокъ о 7.30. Вступъ 25 центôвъ. На той баль запрашаємо всѣхъ Русинôвъ зъ Тервилъ, Вотербери, зъ Новои Британіи и околицъ. Музыка знаменита.

За Комітетъ:
И. Парилякъ, предсѣдат.,
П. Летита, секретарь,
П. Духъ, касіеръ.

Великій Пикникъ

устроює Рускій Молодечій Клюбъ Поступовый (Young Men's Progressive Club) въ Jersey City, N. J. въ Балдвинъ Парку (Baldwin Ave.) въ Понедѣлокъ дня 29-го Мая, 1905. Початокъ вôдъ 1-ои годины сполудня до 5 рано. Давнѣйша назва: Клюбъ 4-охъ Михайлôвъ, вôдд. Р. Н. Союза 70. Вступъ вôдъ особы 25 цнт.

Анд. Сандовичь, предсѣд.,
Лукачъ Павелчакъ, касіеръ,
Мих. Келичава, секретарь,
141 Morris Str., Jersey City, N. J.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.

25	Ч.	Епіфанія еп.
26	П.	Ілікерія муч.
27	С.	Изидора, Максима
28	Н.	4. О Самар., Пахомія
29	П.	Модеста, Теодора
30	В.	Андроніка
31	С.	Теодата

— ДНЯ 12 цвѣтня выступивъ зъ концертомъ въ салѣ шведской академіи наукъ передъ штокгольмскою публикою Русинъ, Модестъ Менциньскій. Сей артистъ вже близько рôкъ выступає зъ блискучимъ успѣхомъ на сценѣ штокгольмскои королевской оперы. Сынъ галицкого священика, зъ початку студентъ львôвского университету, потôмъ, коли наклôнъ до спѣваня побѣдивъ теольоґічнй тенденціи, ученикъ знаменитого профессора спѣву Штокгавзена. Три роки п. Менциньскій спѣвавъ въ оперовôмъ театрѣ въ Ельберфельдѣ, поки случай не занѣсъ его до Скандинавіи. Тутъ вôдразу и публика и критика одноцѣнили великій голосъ п. М. и вôддали ему пальму-першенства надъ краєвыми тенорами. Програма вечера була дуже рôжнородна. Але головный свѣтлый успѣхъ припавъ для украинскихъ пѣсень Миколы Лисенка: 1) „Ой пôслала мене мати“, 2) „На городѣ калиноньна, по дорозѣ терень“, 3) „Спать менѣ не хоче ся“, а також: „Гетьманы“ и „Гомонѣла Украина“. Вся саля була захоплена ентузіязмомъ и грôмко оплескувала, домагаючись повторень. Критика вôдозвала ся однимъ хоромъ незвычайно корысно такъ про оріґінальну красу музыки, якъ и про артистичне выконанє.

— ВЪ СПРАВѢ св. Письма въ украиньской мовѣ, дозволено сего року въ Росіи, оповѣщують петербурскй дневники: „Вже бôльше якъ мѣсяць тому порѣшено корыстно справу выданя для Украины евангелія въ украиньскôмъ языцѣ („на малороссійскомъ языкѣ“), польшыни при тôмъ послѣдне слово (апробату) святѣйшому синодови, а сей доси ще не выказавъ ся. Тымчасомъ до книжного складу Академіи наукъ майже щодня надходять вôдъ книгарѣвъ з провинціи жаданя евангелія въ украиньскôмъ языцѣ, а Академія не може тымъ жаданямъ вдоволити). — Изъ сего комуникату Академіи наукъ видно, якъ св. синодъ кидає колоды пôдъ ноги комітетовъ міністрôвъ и цареви.

— ГОЛЯНДСКІЙ дневники доносять, що до одного голяндского порту приплывъ корабель зъ ладункомъ людскихъ и звѣрячихъ костей, призначеныхъ до вываровання клею. Провѣрено, що тй кости походять зъ Манджуріи, зъ нынѣшного поля борбы. При костяхъ находять ся останки мяса а навѣть мундурôвъ. Власти зарядили, щобы той страшный ладунокъ выладовано на сушу тôлько въ ночи, при ужитю всѣхъ средствъ осторожности зъ огляду на гіґієну.

— ЯКЪ пишуть россійскй дневники, вырынула въ Петербурзѣ нова секта, котра ожидає невдовзѣ „втораго пришествія“ опираючись на пророцтвахъ Даніила и Апокаліпсы. Пôсля уложеной ними хронольоґічной таблицѣ настануть протягомъ несповна трицяти лѣтъ ось-якй подѣи: въ 1912—13 р. Жиды повернуть до Палестины (Дан. 8, 14); въ 1922—23 р. „папство окончательно рухнеть“ (Дан. 7, 11 и 12, 25); въ 1923 р. повернувшй до Палестины Жиды-сіоністы здвигнуть новый, уже христіяньскій храмъ (Дан. 8, 14); въ 1932 р. буде друге пришествіє Спасителя. — Ся секта не є новиною; такй секты вырынали въ середныхъ и въ новѣйшихъ часахъ въ захôднôй Европѣ и въ Америцѣ. Въ XVII. вѣцѣ дожидано въ Москвѣ другого приходу Месіи.

— МІНІСТЕРСТВО справедливости въ Петербурзѣ поставило на дневнôмъ порядку справу цѣлковитого знесеня тѣлесныхъ каръ. На основѣ царского манифесту зъ 1904 р. знесено кары, вымѣрюванй судовыми вироками, полишаючи примѣнюванє тѣлесныхъ каръ въ адміністраційнôй дорозѣ. Въ той способъ въ мѣсцяхъ засланя и взагалѣ лишеня особистои свободы примѣнювано систему тѣлесныхъ каръ. Такъ само трактовано тѣлеснй кары у войску, въ дисциплінарныхъ баталіонахъ та у вязницяхъ. Теперь міністерство справедливости прийшло до переконаня, що тѣлеснй кары то старосвѣтскій останокъ, противный понятю людскости, и постановило ихъ скасувати.

— ВЪ мѣстѣ Ню Йорку живе теперь около 700 до 800 тисячь Жидôвъ.

— ЯПАНЦѢВЪ въ Сполученыхъ Державахъ є 150.000.

— НАКОНЕЦЬ и Филадельфійска православна церковь дôстала священика, але якъ доносять намъ, то сей священикъ не знає украиньскои мовы, черезъ що парохіяны невдоволенй.

— 300 майнерôвъ застрайкували въ Тускарора, 4 милѣ вôдъ Тамаква, Па. Они робили въ майнѣ котра є власностію J. S. Wentz & Co. Майна ся довго не робила — а теперь коли знова почала робити компанія заплатила робôтникамъ еще менчу цѣну якъ платила передъ 1900 рокомъ. Зъ сего почавъ ся страйкъ.

— ІМІҐРАНТЫ, що приходять до Америки не на Ню Йоркъ, а на Балтиморъ не суть такъ остро екзамінованй.

— ВЪ стейтѣ Алабама має завязатись товариство въ цѣли звернення іміґрантôвъ до того стейту. Въ Алабамѣ є вôльнй землѣ, кромѣ сего є робота на фармахъ, при желѣзницяхъ и трачахъ.

— СЕГО року сподѣвають ся не менче якъ міліонъ еміґрантôвъ зъ Европы. Є днѣ въ якихъ понадъ 12 тисячь еміґрантôвъ ступає на американьску землю. Найбôльше еміґрантôвъ приходить зъ полудневои и вхôдной Европы. Цѣкаве, що навить Македонцѣвъ въ протягу 3 мѣсяцѣвъ прийшло звишь 4000. Лишь Русины слабо еміґрують до Сполученыхъ Державъ на зарôбки. Роботы въ Сполученыхъ Державахъ идуть теперь незгôрше.

— АНГЛІЯ задумує обмежити наплывъ чужинцѣвъ до свого краю.

— ВЪ першихъ 4 мѣсяцяхъ сего року прибуло 289.052 іміґрантôвъ, се є о 164.424 бôльше якъ въ тихъ самихъ мѣсяцахъ 1904 року.

— ВЪ Сантіеґо, Кал. Вілиямъ Стюартъ, черезъ надмѣрне уживанє острыхъ напиткôвъ, попавъ въ божевôльє и замордувавъ трохъ мущинъ и одну жѣнку. Божевôльного пияницю арештувала поліция.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшй поясненя и пришле потрѣбнй рѣчи.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ въ Йонкерсъ, Н. Й.

и вôдсилайте до:
Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, NY.

Чеки и моніордеры выписуйте на имя касіера:
John Glowa, treas. R. N. F.

Руска КНИГАРНЯ

продає молитвенники, изборники, пѣснословцѣ, псалтырѣ, жития святыхъ, катехизмы, библіи, колядьі, букварѣ, провôдники, читанки, казки, повѣстки, спѣванники, театральнй штуки и другй поучаючй и забавнй книжки.

Катальоґи и цѣнники свѣтскихъ книжокъ замѣщуємо въ „Свободѣ“ кождого мѣсяця.

Адресуйте такъ:

Ruska Knyharnia
BOX 128
Scranton, Pa.

КАЛЕНДАРЬ Русного Нар. Союза на 1905 р.

Пишѣть по Календарь и посылайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Цѣна дуже тана, бо сей великій календарь коштує всього 35 центôвъ.

Марсиліянка.*)

Леонѣдъ Андреевъ. — Зъ житя засланого.

Бувъ се справдѣ плаксѣй, зъ серцемъ заяця и негôдного терпеливости звѣряти. Коли люта судьба кинула його въ нашѣ чорнѣ ряды, мы смѣяли ся до не стямы, але такѣ прикрѣ помылки дуже часто приходять въ житю. Нѣколи въ житю не стрѣтивъ-емъ другого чоловѣка, котрому бы такъ легко было заплакати, у котрого такъ обильно могли-бы спливати сльозы зъ очей, зъ носа и зъ устъ, якъ у него. Вôнъ бувъ якъ намачана губка, котру лишь треба легко потиснути, щобы сейчасъ спливала водою. Впрочѣмъ, въ нашихъ рядахъ, я много стрѣчавъ мущинъ, що плакали, але ихъ сльозы, се бувъ огонь, передъ котрымъ хижѣ звѣрѣ втѣкали. Тѣ хоробрѣ сльозы мущинъ, робили лице старымъ але, очи молодыми: неначе лява, що выдобуває ся зъ горѣючого нутра землѣ, выпалювали они слѣды не до знищеня, закопували пôдъ собою цѣлѣ мѣста ничтожныхъ бажань и дрôбныхъ журбъ. А коли сей плаксѣй зачѣвъ плакати, то лишь почервонѣвъ йому нôсъ и хустинка вôдъ носа была мокра, такъ, що мусѣвъ ѣи всегда въ тайнѣ сушити на сонци, бо въ прочѣмъ звôдкижь бы мôгъ набрати такъ много хустинокъ до носа? Черезъ весь часъ свого заслания, крутивъ ся безъустанно коло урядникôвъ, коло всѣхъ урядникôвъ, якѣ лишь были, и якихъ лишь мôгъ собѣ выгадати; згинавъ ся передъ ними, коривъ ся, плакавъ, клявъ ся, що вôнъ не виненъ, просивъ, щобъ мали взглядъ на его молодость, присягавъ, що цѣле жите не вôтворить устъ, хиба до молитвы, або щобы славити высоке правительство. А высоке правительство смѣяло ся зъ него такъ само якъ и мы и назвало його ,,нещасною малою свинею" и кликало на него:

,,Гей ты мала свине!"

А вôнъ въ покорѣ прибѣгавъ, коли його такъ закликали: вôнъ за каждымъ разомъ надѣявъ ся, що почуе радôсну новину, що буде мôгъ вернути до родины, а они лишь жартували собѣ зъ него. Они знали такъ само добре якъ и мы, що вôнъ бувъ невиненъ, але черезъ муки, якѣ йому завдавали, они надѣяли ся другѣ ,,малѣ свинѣ" наполохати, — такъ, якбы они вже и безъ того не были затревожеными!

Нагнаный страхомъ звѣряти передъ самотою, зайшовъ вôнъ одного разу и до насъ, але нашѣ лиця були строгѣ и замкненѣ, а вôнъ даромъ шукавъ ключа, щобы насъ розговорити. Прийшовъ до насъ цѣлкомъ розстроеный, назвавъ насъ своими любыми товаришами и приятелями, мы однакъ похитали головами и сказали: ,,Лишь осторожно! Щобы тебе нѣхто не почувъ!"

А вôнъ споглянувъ затревоженый на дверѣ, — та мала свинка. И чи можна було тогдѣ заховати повагу? И мы смѣяли ся нашими поважными и грубыми голосами, котрѣ вже властиво давно вôдучили ся смѣяти, а се його зажурило, вôдобрало йому вôдвагу удавати ся до насъ, плакати передъ нами, оповѣдати намъ про книжки, якѣ полишивъ въ дома, а якѣ залюбки читавъ, и про свою добру маму и своихъ братôвъ, о котрыхъ вôнъ нѣчого не знавъ, чи жиють они еще, чи може зъ великои журбы и туги за нимъ повмирали.

Остаточно мы його все выганяли.

А коли вôдтакъ мы розпочали нашъ голодовый страйкъ, вôнъ попавъ въ тревогу, въ якусь невысказану, смѣшну тревогу. А вôнъ любивъ такъ много ѣсти — той нещасный нуждарь! И въ страшнôй тревозѣ передъ товаришами и высокимъ правительствомъ, бѣгавъ безрадный довкола и хустинкою обтиравъ зъ чола мабуть краплѣ поту а може и сльозы. Въ конци перемôгъ себе и поспитавъ ся:

,,Чи вы думаете довго такъ ничь не ѣсти?"

,,Такъ, дуже довго!" вôдповѣвъ я грубо.

,,Але въ тайнѣ всежь таки будете щось ѣсти?"

,,Нашѣ мамы присилають намъ паштеты", сказавъ я неправдиво.

Сумнѣваючимъ ся зоромъ вôнъ глянувъ на мене, похитавъ головою, застогнавъ и пошовъ. А на слѣдуючій день прийшовъ до насъ, зъ тревоги и страху зеленый якъ папугай и заявивъ:

,,Любѣ товаришѣ! Я буду голодувати вразъ зъ вами."

Але всѣ дали йому однакову вôдповѣдь:

,,Голодуй самъ!"

И вôнъ голодувавъ. Мы не вѣрили сему, мы були переконанѣ, що вôнъ десь потайки дещо ѣсть, такъ само думали и наставники. А коли пôдъ конецъ голодового страйку вôнъ захорѣвъ на тифъ, мы сказали нѣчого бôльше, якъ: ,,Бѣдна, мала свиня!"

Але оденъ зъ помѣжь насъ, чоловѣкъ, що нѣколи не смѣявъ ся, сказавъ похмурно:

,,Вôнъ всежь таки нашъ товаришъ. — Намъ треба його вôдвѣдати".

Вôнъ лежавъ въ горячцѣ, и повнѣ скаргъ, такъ якъ цѣле його жите, були тѣ помѣшанѣ горячковѣ маячення. Говоривъ о своихъ любыхъ книжкахъ, о своѣй мамѣ и о своихъ братяхъ; просивъ о паштеты, холоднѣ якъ лѣдъ, смачнѣ паштеты и клявъ ся, що вôнъ невиненъ и просивъ о прощене. Згадувавъ про свою вôтчину Росію, и про Францію...

А коли вôнъ померъ, всѣ мы були зôбранѣ въ баранѣ. Передъ смертію повернула йому притомность и вôнъ лежавъ спокôйно, такій малый, такій слабый, а мы його товаришѣ стояли при нѣмъ также цѣлкомъ спокôйно. И мы всѣ почули, всѣ до одного, якъ вôнъ сказавъ:

,,Коли я помру, заспѣвайте менѣ Марсиліянку!"

,,Що ты говоришъ?" закричали мы всѣ, и се заворушило насъ якъ мила несподѣванка.

А вôнъ говоривъ:

,,Якъ помру, заспѣвайте на моимъ гробѣ Марсиліянку!"

И першій разъ его очи лишили ся сухѣ, а мы заплакали, мы всѣ разомъ заплакали....

А нашѣ сльозы горѣли мовь огонь, передъ котримъ хижѣ звѣрѣ утѣкають.

Вôнъ померъ, а мы спѣвали на його гробѣ Марсиліянку. Нашѣ молодѣ сильнѣ голосы спѣвали велику пѣсню свободы, а нашому спѣвови товаришивъ грôзный ревъ морскихъ хвиль, котрѣ на своихъ спѣненыхъ хребтахъ, бѣлый жахъ, якъ кроваво-червону надѣю несли до любои Франціи. А проводиремъ бувъ намъ вôнъ, въ своѣй смерти — сей нуждарь зъ заячимъ серцемъ и нагôдною терпеливостію звѣряти, въ котрôмъ однакъ жила така велика душа людска.

Честь йому, товаришѣ!

Мы спѣвали, — а до насъ були звернені люфы ґверôвъ и баґнеты блестѣли намъ передъ очима, неначебъ хотѣли пробити нашу грудь, — и щоразъ сильнѣйше, щоразъ милѣйше звучала наша пѣсня, пôдчасъ коли чорна домовина поволи спадала до гробу. Мы спѣвали Марсиліянку.

*) Революційна пѣсня, яку спѣвали пôдчасъ француской революціи, и яку теперь спѣвають въ Росіи.

Всячина.

ЧАРÔВНИКЪ ВЪ МАРОККО.

Оденъ француск҄ій штукарь поѣхавъ до Марокко и тамъ въ мѣстѣ Фезъ давъ чародѣйске представлене середъ величезного здвигу тамошного народа, котрому найбôльше подобалась одна штучка. А штучка та была ось яка: Чарôвникъ вытягнувъ зъ кишенѣ два голубы, одного бѣлого, другого чорного, повôдтинавъ имъ головки, а вôдтакъ приложивши чорному голубови бѣлу голову, а бѣлому чорну, при помочи чародѣйскои палички приверну въ имъ жите и пустивъ лѣтати по салѣ. Одушевленю публики не було краю. О тôй штучцѣ довѣдавъ ся самъ султанъ мароканьск҄ій, и зазôвавъ чарôвника до себе, щобы ту штучку зъ голубами показавъ на султаньскôмъ дворѣ султаньскимъ жѣнкамъ и мѣнистрамъ. Чарôвникъ показавъ ту штучку зъ звычайною собѣ зручностію. Коли представлене скôнчилось, на знакъ султана введено до салѣ двохъ невôльникôвъ одного чорного а одного бѣлого, и султанъ сказавъ до чарôвника: ,,Теперь зроби зъ тыми двома людьми те саме, щось зробивъ зъ голубами, то е позамѣняй имъ головы." Чарôвникъ задрожавъ на цѣлôмъ тѣлѣ, бо знавъ, що если не выконае приказу, то заплатить за се житємъ, але въ однôй хвилѣ вôдзискавъ рôвновагу, бо прийшла йому розумна гадка до головы. Вôнъ сказавъ до султана: ,,Могучій володарю! Твое бажане е для мене розказомъ, але тою маленькою чародѣйскою паличкою я не въ силѣ помѣняти головы тымъ людямъ. Ся паличка лишь для голубôвъ добра, але дай менѣ три-чотыри дни часу, а я споряджу собѣ бôльшу паличку, котрою попереміняю головы тымъ людямъ." Султанъ згодивъ ся на пропозицію чарôвника и приказавъ йому по упливѣ 100 годинъ появити ся въ палатѣ зъ бôльшою паличкою. Але чарôвникъ еще того самого вечера накивавъ пятами Фезамъ и бôльше вже нѣколи не показувавъ своихъ штучокъ въ такихъ небеспечныхъ мѣсцяхъ.

ЦАРЬ АЛЕКСАНДЕРЪ III. И ҐРАФЪ ЛЕВЪ ТОЛСТОЙ.

Россійск҄ій письменникъ Сахаринъ оповѣдае, якъ свого часу Левъ Толстой мавъ бути замкненый въ монастири и якъ сему перешкоджено. Було се въ роцѣ 1886. Тогдѣшный мѣнїстеръ внутрѣшныхъ справъ, ґрафъ Димитрій Толстой, постановивъ, Льва Толстого задля його релїґійно полїтичнихъ писань, замкнути на цѣле жите до монастира въ Дусдоль. О тыхъ намѣрахъ довѣдала ся найстарша дворска дама ґрафиня Александра Толстой, своячка Льва Толстого. Она сейчасъ попросила о авдієнцію до царя Александра III. Царь сказавъ, що вôнъ самъ вôдвѣдае ґрафиню. Того самого дня прибувъ Александеръ III. до палаты ґрафинѣ и поспитавъ еѣ, чого она вôдъ него потрѣбуе. Она сказала:

,,Тыми днями зажадають вôдъ васъ позволеня на замкнене до монастира найславнѣйшого чоловѣка въ Росіи."

,,Замкнути Толстого?" запитавъ царь.

,,Вы вôдгадали", звучала вôдповѣдь.

,,Чи вôнъ може настае на мое жите?!" запитавъ царь.

Тогдѣ розказала йому ґрафиня, въ чѣмъ властиво лежить вина Льва Толстого, а въ конци добавила:

,,Єсли вы позволите его замкнути, тогдѣ обурене цѣлои Росіи и заграницѣ упаде не на вашихъ мѣнїстрôвъ, але на васъ".

Въ кôлька день опôсля появивъ ся у царя мѣнїстеръ Дмитрій Толстой и предложивъ йому высше згадане домагане. Але царь вôдкинувъ се домагане и сказавъ:

,,Прошу васъ, лишѣть Льва Толстого въ супокою. Я не маю намѣру робити зъ него мученика и стягати на себе загальне негодованє. Єсли вôнъ виненъ, тымъ гôрше для него."

Въ сей спосôбъ уйшовъ Толстой грозячому небезпеченьству.

ВЪ ЗЛУЧЕНЫХЪ ДЕРЖАВАХЪ И ВЪ КАНАДѢ,

выходить 23 тысячѣ 480 денныхъ, тыжневыхъ и мѣсячныхъ часописей, науковыхъ, фаховыхъ и товарискихъ выдавництвъ на всѣхъ мовахъ цивилїзованого свѣта.

Въ Злученыхъ Державахъ и въ Канадѣ выпадае одна часопись на 3400 душъ, въ Нѣмечинѣ вже выпадае одна часопись на 7500 душъ, а цѣла Европа зô своими 400 мілїонами людей мае меньше выдавництвъ, якъ самѣ Злученѣ Державы зô своими 86 мілїонами. Народъ американьск҄ій читае далеко бôльше якъ як҄ій иньшѣй, навѣть на вôдлюдныхъ фармахъ, на пустыхъ степахъ знайдешь свѣжу часопись, але тôлько часопись, бо книжокъ Американцѣ мало читають, вôдповѣдно до часописей.

Найбôльше выдавництвъ е въ англійскôй мовѣ, вôдтакъ слѣдуе нѣмецка, котра мае 660 выдавництвъ, се е бôльше якъ всѣ другѣ неанглійскѣ выдавництва разомъ взятѣ. Въ италійскôй мовѣ е 58 выдавництвъ, въ норвескôй 54, въ ческôй 46, въ польскôй 44, въ францускôй 42, въ жидôвскôй 18, въ голяндскôй 17, въ украиньско-рускôй 8, въ угорскôй 7. Въ меншôмъ числѣ суть тутъ еще выдавництва въ языкахъ: арабскôмъ, арменьскôмъ, китайскôмъ, японьскôмъ, кроацкôмъ, словеньскôмъ, сербскôмъ, португальскôмъ, россійскôмъ, болгарскôмъ, литовскôмъ, велшскôмъ, финьскôмъ, айришскôмъ, грецкôмъ, гавайскôмъ, исляндскôмъ, а навѣть е одна часопись на индіяньскôмъ дїялектѣ Черокôвъ.

Справдѣ нема пôдъ сонцемъ другого краю, дебы такъ много, многоязычныхъ было выдавництвъ, якъ въ Злученыхъ Державахъ.

Канадійска Пісня.

Коли йно си пагадаю
Тай свій край родинний —
Так ми жаль моїх камратів,
Мій Боже єдиний.
Дай їм Боже розум мати,
Щоб там не бідили,
Щоб они тут тай до року
Всї попріздили.
Бо там Жиди, Ляхи-пани —
Не варт чоловіка,
Щоб їм робив за півдармо
До скінчення віка.
Як лиш весна наступає
Жид вже дурить люди,
Щоб не їшли до Канади,
Бо добра не буде.
Пхає єму сорок риньских
На півтора літа,
Якжеж того поділити,
Щоб хоч стало дітям.
Й замотає чоловіка,
Що не мож ходити,
Треба знов допозичати,
Щоб літо прожити.
А сей Юда лиш на вуса
Усе си мотає,
Не піде той до Канади
Вже го в руках має.
Чи то треба тобі дурно
До свіата вставати,
Коли думаєш наперед
Гроші позичати?
За дві шустки ти там робиш
Цілу Божу днину,
А тут маєш трохи менче
За одну годину.
Попоїш си хліба, мяса,
Всего є доволі,
А там робиш на неробів
Лиш за бараболі.
Тече річка невеличка
З під самого Відня,
Не знаєш ти Франц Йосифе
Чого люди бідні?
Були ліси, були й поля
Та пани забрали,
Лишило ся по корові
Й те жиди заняли.
Беруть жиди по корові,
Цісар по дитині,
Нема чого заваджатись
У тій Галичині.

Подав *Н. Гавинчук.*

Вôдозва.

Симъ извѣщаю всѣхъ кого интересуе, що вышла зъ друку и вже оправлено давно заповѣджена книжка **,,Духовныи пѣсни".** Книжка мѣстить въ собѣ 201 россійскихъ и 50 украиньскихъ пѣсней. Книжка есть оправлена въ скôряной мягкôй оправѣ, можна еѣ носити въ кишени. Цѣна одной книжки зъ почтою $1.00. Зъ тою справою прошу звертатись по адресу:

17- Rev. J. Kolesnikoff,
517 Broadway, Scranton, Pa.

Русины памятайте на Р. Бурсу въ Америцѣ.

Цѣкавѝ книжки

* Америка ....15 ц.
Американьскій шляхтичь ....15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и другѝ рѣчи ....15 ц.
Борба клясъ и чому робітники організують ся ....15 ц.
Весела книжочка въ образками ....30 ц.
* Грѣхи міліонерôвъ и т. и. С. 7 ....15 ц.
Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ ....10 ц.
Дещо про звѣрята ....30 ц.
* Двѣ левады и т. и. С. 5 ....15 ц.
Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ ....10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ....15 ц.
Жовнѣръ ....10 ц.
Журавлѣ ....15 ц.
* Житє, заробки, орґанізаціи и т. и. въ Спол. Державахъ ....15 ц.
Зубъ за зубъ ....10 ц.
Капіталъ и праця ....15 ц.
Конституція Спол. Державъ ....10 ц.
Марія ....10 ц.
* Наверненый Грѣшникъ ....20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ ....15 ц.
Образки и загадки ....10 ц.
Образки зъ Америки ....10 ц.
Оповѣданя ....15 ц.
Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія ....10 ц.
Проводникъ руско-англійскій (тлумачь) ....50 ц.
* Про нутро землѣ ....25 ц.
Подземнѝ скарбы ....25 ц.
Покуса ....10 ц.
Розмова Поляка, зъ Русиномъ ....10 ц.
Руско англійскій словарець ....20 ц.
* Религійнѝ вѣрованя старинныхъ народôвъ ....20 ц.
Смерть ....10 ц.
Тарасъ Шевченко ....15 ц.
Тимко Гаврилюкъ ....15 ц.
* Хто зъ чого жіє ....15 ц.
* Якѝ то є люде на земли, зъ 20 образками ....50 ц.

Тимъ, що схочуть занятись роспродажею новысшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:

„SVOBODA". BOX 353, SCRANTON, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ХОРЫХЪ!

Єсли маєте яку небудь хороту чи свѣжу, чи застарѣлу, напишѣть о пораду до

старокраєвого аптикаря,

вôнъ вамъ пришле медицину, котра васъ напевно вылѣчить.

Має всѣ старокраєвѝ лѣкарства.

Адресуйте,: —22

M. Potocki, Olyphant, Pa.

ПРОДАЮ

Книжки молитовнѝ и свѣтскѝ: рускѝ, польскѝ, словеньскѝ и мадярскѝ. Пишѣть по цѣнникъ.

Шифкарты до краю и зъ краю на всѣ корабельнѝ лінии.

Посилаю грошѣ до краю по найтаншôй цѣнѣ.

13-21 Адресувати:

Stephen Kalakuka,
123 Sussex St.
Jersey City, N. J.

СПОЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ імпортують канадійску пшеницю

Се факт. Возьми даремну

ФАРМУ

— в —

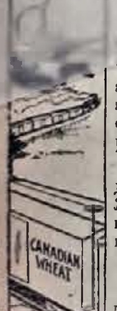
Західній Канаді

або купи найліпшу пшеничну землю на континенті і стань фармером.

Ціна пшениці 1.00 за бушель
Пересічно сего року акер дасть 20 бушлів пшениці. Ячмінь і овес буде видавати ще ліпше. Знамените підсоне, школи, церкви, добрі торги.

Пшениця по 1.00 бушель.

Пиши по близші відомости до Superintendent of Immigration Ottawa, Canada, або до

C. A. JONES,
Canadian Government Agent, Pittsburg, Pa.

16-22 Згадай сю часопись.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймає тано кериджѣ — ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѝ. Также робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантує.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво має,
Повнѝ склянки доливає.
Є цигара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуєшь неодно цѣкаве, —
А що выпєшь, то знай брате.
Пôде дальше, якъ у пяты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѝ и найтаншѝ напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(Julian Kopyscianski)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшѝ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональ, цигара дуже добрѝ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

Выробляє братскѝ машлѣ, шапки вôдзнаки, хоругвы, униформы.

Цѣнникъ и пробы высылає даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскôмъ депо въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѝ якъ и зимнѝ перекуски. Потравы прилагодженѝ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѝ комнаты для родинъ. Найлучшѝ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѝ напитки. Цѣна дуже мала.

ПРОТИ ОГНЯ,
одинокій славяньскій агентъ въ Лакована Кавнті

JOHN A. KOMARA,
напротивъ словеньского костела,
15-05 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приѣжджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскѝ въ повѣтахъ Люзерне и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѝ паперы и повномочія. Sep05

C. M. HATHAWAY,
Асекурація вôдъ огню,
Продає домы и лоты.
Офисъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.

МАЄ НА ПРОДАЖЬ

117 акрову фарму зъ добрымъ домомъ и стодолою—тано, недалеко желѣзницѣ. Также колька домôвъ и лотôвъ на продажь.

КРАЄВА РОБОТНЯ.

Выробляю иконостасы, престолы, кивоты, образы процесійнѝ, малюю и золочу.

Цѣны умѣркованѝ. 11-

F. Matyashow, 575 Stella Ave., Winnipeg, Man., Canada.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel

Тамъ доперва погоститеся, якъ въ роднои бабки на весѣлю.

GOOD COFFEE MAKING

ВАРЕНЄ ДОБРОИ КАВЫ

По цѣлôмъ свѣтѣ „варенє доброи кавы" значить акуратный выбôръ доброи кавы, рôвно змеленои а передъ завяранємъ всипте

ПРАВДИВОИ ФРАНКА

славнои кавовои примѣшки.

Робить каву приємнѣйшою и здоровою. Нищить шкôдливѝ наслѣдки кавы. Не псує кавы, але полѣпшає єѣ.

Робить каву дешевшою и лѣпшою. Продають єѣ усѣ цивілізованѝ народы. Всѣ першорядиѝ ґросерники продають Цикорію Франка.

Дайте позôръ на торговый знакъ — кавовый млынокъ на кождôй пачцѣ.

Heinrich Franck Sohne & Co. Ам. філія въ FLUSHING, N. Y.

Нотарь и мировый судія

залагоджує всякѝ судовѝ справы, колектує грошѣ зъ краю, выробляє повномочія, цесіи и контракты купна въ Галичинѣ, Австріи и Росіи. Не ходѣть до чужинцѣвъ, що часто не розумѣють васъ, протягають справы, наражують васъ на великѝ кошты и вкôнци програють добрѝ справы.

БАНКЪ КРАЄВЫЙ. Посылка грошей до Галичины, Австріи, Росіи и другихъ краѣвъ по цѣнѣ курсу.

ПРОДАЖЬ ШИФКАРТЪ на найлѣпшѝ и найскоршѝ кораблѣ.

REAL ESTATE. Залагоджую всѣ справы американьскѝ якъ контракты, купна и продажи лотôвъ, домôвъ и фармъ. Позичаю грошѣ на будову домôвъ на добрыхъ условяхъ та пôдниматюсь вести процесы о вôдшкодованє. Всякѝ справы можете полагодити устно въ день або вечеръ, або письменно, пишучи впростъ до

VIKTOR WILUSZ, Notary Public, 17-
205 WASHINGTON STR., JERSEY CITY, N. J.

Друкарня „Свободы"

друкує

тикеты, паперы, коверты, книги, книжки, плякаты, циркуляръ

и взагалѣ всѣ роботы друкарскѝ

старанно, тано и на часъ.

Братскѝ опѣкуны хорыхъ повиннѝ мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т.д.

Адресъ:

„SVOBODA", Box 353, Scranton, Pa.

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.

Маємо 40.000 акрôвъ урожайнои землѣ вôдъ $5 до $15 за акеръ фармы зъ забудованьемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити гарный грôшь на всѣхъ плодахъ. Земля є всюда добра и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огôрки, мельоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино є таке добре якъ каліфорнійске. Земля є рôвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овець и т. д. Вода жерельна на кождôй фармѣ 20 стôпъ глубока. Морозôвъ анѣ спеки тутъ нема, циклъоны тутъ незвѣснѝ. Недалеко суть великѝ мѣста якъ Річмондъ, Балтіморъ, Вашінґтонъ, Ню-Йоркъ, Філяделфія. Тысячѣ людей глядає теперь фармы и много вже Полякôвъ закупило вôдъ насъ землю и суть вдоволенѝ. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маєтокъ фармерôвъ є забезпеченый. Фармеры не потребують бояти ся страйку. зменьшеня платнѣ або калѣцтва. Фармы продаємо за готôвку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готôвкою, а решту на сплату пôсля умовы.

По близшѝ услôвя пишѣть по польски до

JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣть десьте вычитали се оголошенє. 24-05

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджeный. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѝ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $5,500.00

Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѝ потрѣбнѝ рѣчѣ до житя. якъ также можна купити убраня майнерскѝ и звычайнѝ.

Посылає также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продає шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ нокоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.